

СТАНДАРТИ РЕЄСТРАЦІЇ ДАНИХ ПРО ЖЕРТВ

Про організацію “Every Casualty Worldwide”

Every Casualty Worldwide (ECW, або скорочено Every Casualty: <http://www.everycasualty.org>) – це незалежна благодійна неурядова організація, що базується у Великій Британії. Її цілі – сприяти освіті та дослідженням у сфері практики й процедур реєстрації даних про жертв збройного насильства. Це на підтримку принципу, що кожне життя, втрачене внаслідок збройного насильства, має бути негайно задокументоване, правильно ідентифіковане і публічно визнане.

Для досягнення цієї мети Every Casualty працює над покращенням глобального бачення доступних практик реєстрації даних про жертв та розробкою рекомендацій щодо їх впровадження. Це включає проведення оригінальних досліджень існуючої роботи з реєстрації даних про жертв, що допомагає визначити й удосконалити стандарти та належні практики. Ці стандарти можуть бути запроваджені різними суб'єктами, включаючи неурядові організації, держави та міжурядові організації. Окрім дослідницької діяльності, ECW сприяє розвитку міжнародної мережі реєстраторів Casualty Recorders Network. ECW також зарекомендувала себе на передньому краї інтеграції реєстрації даних про жертв у національні та міжнародні політичні структури.

Дата публікації

Вперше опубліковано 2016 року (версія 1.0). Ця версія 1.01 була відредагована простою англійською мовою з метою перекладу організацією “Перекладачі без кордонів” і опублікована в 2020 році.

Цей документ можна завантажити за посиланням <https://everycasualty.org/standards-v1-en>

Ми будемо раді вашим відгукам та коментарям. Надсилайте їх електронною поштою на адресу

enquiries@everycasualty.org, де ви також зможете подати заявку на приєднання до нашого списку розсилки.

Зміст

Вступ	1
Подяки	9
РОЗДІЛ 1 – Організаційна прозорість	11
Глава 1 – Принципи стандартів організаційної прозорості	12
□ Реєстратори даних про жертв повинні знайти правильний баланс між принципами прозорості та "не нашкодь".	12
Глава 2 – Стандарти організаційної прозорості	13
1. Реєстратори даних про жертв повинні бути прозорими щодо своєї місії та мотивації реєстрації.	13
2. Реєстратори даних про жертв повинні надавати інформацію про політичну чи іншу приналежність, що може поставити під загрозу їхнє зобов'язання вести інклюзивну реєстрацію.	13
3. Реєстратори даних про жертв повинні зробити інформацію про свою методологію прозорою і загальнодоступною.	14
4. Організаційній структурі установ, що ведуть реєстрацію даних про жертв, слід бути прозорою та доступною для всіх зацікавлених сторін.	14
5. Інформації про спонсорів слід бути прозорою та загальнодоступною.	15
РОЗДІЛ 2 – Методологія	19
Глава 1 – Принципи, що лежать в основі стандартів методології реєстрації даних про жертв	19
□ Реєстратори даних про жертв повинні забезпечувати прозорість своєї методології. Це підвищує довіру до їхніх даних і дозволяє кінцевим користувачам та іншим зацікавленим сторонам приймати обґрунтовані рішення про те, як їх використовувати.	
□ Реєстратори даних про жертв повинні бути послідовними в тому, як вони реєструють дані про поранених і загиблих.	19
□ Реєстратори даних про жертв повинні бути інклюзивними в своєму процесі реєстрації.	20
Глава 2 – Джерела	20
6. Усі реєстратори даних про жертв повинні мати чітко визначені алгоритми роботи як з документальними доказами, так і зі свідченнями свідків.	20
Аналіз та оцінювання джерел	21
7. Реєстраторам даних про жертв слід знати про всі потенційні джерела, доступні для них у контексті їхньої діяльності, та їхні обмеження.	21
8. Реєстраторам даних про жертв слід розглянути можливість використання рейтингової шкали, яка оцінює надійність їхніх джерел і є доступною для перегляду.	22
Вибір джерел	22
9. Реєстраторам даних про жертв не слід нехтувати жодним джерелом, яке може надати актуальну інформацію, навіть якщо ця інформація є мінімальною.	22
10. Реєстраторам даних про жертв слід використовувати кілька незалежних джерел, наскільки це можливо, для кожного запису, який вони роблять.	23
Глава 3 – Дані	23
11. Реєстратори даних про жертв повинні усвідомлювати важливість наявності добре організованої та послідовної системи роботи з інформацією, враховуючи при цьому людське судження та гнучкість в її застосуванні.	23

Збір даних 23

12. Реєстратори даних про жертв повинні систематично реєструвати конкретні деталі інформації, що допоможе забезпечити послідовність і точність зібраної інформації. 23
13. Реєстраторам даних про жертв слід зберігати всі відповідні документи. 24

Підтвердження даних 24

14. Реєстратори даних про жертв повинні мати процедуру підтвердження для оцінювання зібраних ними даних. 25.
15. Реєстраторам даних про жертв слід прагнути підтверджувати свої дані використовуючи декілька незалежних джерел. 25
16. Реєстратори даних про жертв повинні планувати, як діяти у випадку розбіжностей між джерелами. 26

Введення даних 26

17. Реєстраторам даних про жертв слід встановити стандартні операційні процедури для забезпечення послідовного введення даних до бази даних. 26
18. Всі записи даних слід залишати відкритими, щоб до них можна було вносити будь-яку нову інформацію. 27

Контроль якості 27

19. Реєстраторам даних про жертв слід розподілити компоненти процесу реєстрації даних про жертв між різними співробітниками, щоб мінімізувати людські помилки та спростити роботу. 27
20. Реєстраторам даних про жертв слід розглянути можливість того, щоб кілька співробітників перевіряли роботу один одного перед тим, як підтвердити інцидент/особу. 27
21. Реєстратори даних про жертв повинні мати способи уникнення дублювання записів. 27

РОЗДІЛ 3 – Визначення і категоризація 29**Глава 1 – Принципи, на яких базуються визначення та категоризація 30**

- Реєстраторам даних про жертв слід користуватись інклюзивними визначеннями та категоріями. 30
- Реєстраторам даних про жертв слід бути прозорими щодо визначень та категорій, які вони використовують, а також того, з яких джерел вони їх беруть. 31
- Реєстраторам даних про жертв слід послідовно застосовувати обрані ними визначення і категорії протягом усього процесу реєстрації цих даних про жертв. 31

Глава 2 – Вибір та застосування визначень і категорій для реєстрації даних про жертв 32

22. Реєстратори даних про жертв повинні чітко визначити критерії, які випадки включати, а які виключати, та пояснити обґрунтування свого вибору. 32
23. Реєстратори даних про жертв повинні обирати визначення та категорії, що відповідають контексту та меті їхньої роботи. 32
24. Реєстратори даних про жертв повинні визначити початковий набір інформаційних пунктів, категорій та визначень перед початком роботи з реєстрації даних про жертв і застосовувати їх послідовно протягом усього процесу реєстрації. 33
25. Коли інформації недостатньо для того, щоб прийняти чітке рішення, реєстраторам даних про жертв слід мати можливість вказати, що вона є "невизначеною" або "тимчасовою". 34
26. Реєстраторам даних про жертв слід враховувати питання категоризації при створенні своєї бази даних. 35

Глава 3 – Реєстрація даних про жертв у випадку невідомих людських останків та зниклих безвісти **35**

27. Реєстраторам даних про жертв слід реєструвати смерть невідомих осіб з максимально можливим рівнем деталізації. 35
28. Реєстраторам даних про жертв слід звертатися до існуючих баз даних зниклих безвісти або скласти список самостійно, щоб допомогти з'ясувати, чи є вони жертвами. 35

РОЗДІЛ 4 – Безпека **37**

Глава 1 – Принципи, що лежать в основі стандартів безпеки при реєстрації даних про жертв **39**

- Реєстратори даних про жертв повинні розробляти свою політику захисту даних відповідно до принципу “не нашкодь”. 39
- Необхідно забезпечити певний рівень прозорості щодо протоколів безпеки для ключових груп. 39
- Реєстратори даних про жертв завжди несуть відповідальність за можливі ризики, що можуть загрожувати тим, чиї дані вони використовують. 40

Глава 2 – Ризики та процес реєстрації даних про жертв **40**

29. Реєстраторам даних про жертв слід проводити постійне оцінювання ризиків, щоб забезпечити безпеку людей, яких вони залучають до своєї діяльності з реєстрації даних про жертв. 40
30. Реєстраторам даних про жертв слід проаналізувати який ризик пов'язаний з тими чи іншими даними, які вони збирають. 41
31. Реєстраторам даних про жертв слід оцінити, які типи даних слід збирати, а які виключити, відповідно до рівня захисту, який вони можуть гарантувати, та необхідності зберігання цієї інформації. 41
32. Реєстраторам даних про жертв слід усвідомлювати, що ризики змінюються, і визначати, які з них пов'язані з кожною фазою циклу реєстрації даних про жертв. 42
33. Реєстратори даних про жертв повинні отримати інформовану згоду своїх свідків на всі цілі, для яких реєстратор планує використовувати їхні дані. 43
34. Реєстраторам даних про жертв слід бути обізнаними про діяльність інших організацій, які надають гуманітарну допомогу та підтримку в галузі прав людини в зоні їхньої діяльності, щоб вони могли перенаправляти до них свідків (з таких питань, як притулок, освіта, продовольча та психосоціальна підтримка). 44

Глава 3 – Стандарти безпеки персоналу, який реєструє дані про жертв **44**

35. Реєстратори даних про жертв повинні чітко визначити свої стосунки із співробітниками через письмовий або усний договір, і повинні вимагати від них конфіденційності та ексклюзивності. 44
36. Всі реєстратори даних про жертв повинні мати доступ до заходів безпеки, що гарантують їхній захист, бути повністю обізнаними з ними та погоджуватися з ними. 45
37. Реєстратори даних про жертв повинні розробити та надати персоналу протоколи безпеки. 45
38. Організації, що реєструють дані про жертв, повинні проводити для свого персоналу тренінги з безпеки, якщо це необхідно. 45
39. Реєстратори даних про жертв повинні гарантувати доступ до психологічної підтримки для свого персоналу. 46

Глава 4 – Стандарти захисту даних **46**

40. Реєстратори даних про жертв повинні підходити до захисту даних комплексно, враховувати як технологічні, так і людські фактори. 46
41. Реєстраторам даних про жертв слід застосовувати підхід на основі аналізу ризику до розробки заходів захисту даних, які найкраще відповідають їхній власній діяльності. 47

Планування	47
42. Реєстратори даних про жертв повинні продумати, як зберігати дані до того, як вони почнуть їх збирати.	47
43. Реєстраторам даних про жертв слід передбачати різні рівні доступу до своїх даних всередині організації за принципом "тільки для службового користування".	48
44. Реєстратори даних про жертв повинні передбачити можливість відновлення доступу до своїх даних.	48
45. Реєстраторам даних про жертв слід планувати архівування своїх даних, коли проєкт припиняється або доходить до природного завершення.	49
46. Реєстратори даних про жертв повинні чітко визначити свої вимоги до захисту даних при обміні ними з іншими зацікавленими сторонами.	48
47. Реєстратори даних про жертв повинні враховувати як закони про захист даних та інші закони вплинуть на їхню діяльність, і планувати відповідно до цього.	50
48. Неможливо виявити всі потенційні загрози. Реєстратори даних про жертв повинні планувати свої дії на випадок порушення захисту їхніх даних та їх компрометування.	50
Впровадження	49
49. Реєстратори даних про жертв повинні ретельно оцінити, чи відповідають інструменти, які вони використовують, їхнім цілям захисту даних.	51
РОЗДІЛ 5 – Публікація та обмін інформацією	53
Глава 1 – Принципи, на яких ґрунтується публікація даних про жертв	55
□ Робота реєстраторів даних про жертв має бути прозорою щодо даних, які вони публікують.	55
□ Реєстратори даних про жертв несуть відповідальність за те, щоб у кінцевому підсумку зробити свої дані доступними для населення, що постраждало від насильства, за яким вони спостерігають.	55
Глава 2 – Стандарти публікації та поширення даних	56
50. Приймаючи рішення про публікацію, реєстраторам даних про жертв слід враховувати різні способи, якими їхні дані можуть бути корисними.	56
51. Реєстраторам даних про жертв слід визначати причини, з яких вони приймають рішення про те, які дані не публікувати.	56
52. Реєстратори даних про жертв повинні сигналізувати, якщо/коли інформація, яку вони публікують, ще не досягла рівня підтвердження, який дозволяє повністю підтвердити подію.	57
53. Реєстраторам даних про жертв слід використовувати рівень агрегації, який відповідає їхнім конкретним цілям, коли вони публікують дані, але завжди пам'ятати про кінцеву мету – розпізнати кожну жертву.	57
54. Реєстраторам даних про жертв слід оцінити та визначити найбільш ефективні способи передачі своїх даних.	58
55. Реєстраторам даних про жертв завжди слід намагатися публікувати свої дані рідною мовою регіону, в якому вони здійснюють свою діяльність.	58
56. Реєстраторам даних про жертв слід розглянути можливість проведення інформаційних заходів, щоб забезпечити, що цільові аудиторії знають про їхні дані та використовують їх.	59
Глава 3 – Стандарти обміну даними з іншими фахівцями	60
57. Реєстраторам даних про жертв слід визначати рівень деталізації даних, якими вони будуть ділитися з іншими суб'єктами в кожному конкретному випадку.	60
58. Реєстраторам даних про жертв слід прагнути ділитися своїми даними відповідно до до стандарту 57 у якомога ширший спосіб, щоб уникнути дублювання роботи.	60
Вибрана термінологія	61

ХАРТІЯ ПРО ВИЗНАННЯ КОЖНОЇ ЖЕРТВИ ЗБРОЙНОГО НАСИЛЬСТВА

Ця Хартія ґрунтується на принципі, що смерть жодної людини слід зареєструвати, і закликає держави дотримуватися цього принципу щодо жертв збройного насильства.

Хартія є універсальною в тому сенсі, що вона застосовується однаково до кожної людини і охоплює всі сторони збройного насильства. Її положення нечисленні, але далекосяжні.

Збройне насильство завдає людям і громадам багато видів шкоди, в тому числі непрямої, несмертельної або відкладеної. Ця Хартія призначена для безпосередніх і прямих жертв, чиї насильницькі смерті та особистості надто часто залишаються невідомими для громадськості. Тому вона в рівній мірі застосовується до всіх форм і умов збройного насильства, коли жертви, як правило, не реєструються, чи то через збройний конфлікт, масштабну смертоносну злочинність або будь-які інші порушення громадської безпеки.

Організації громадянського суспільства та зацікавлені сторони, які підтримують цю Хартію, закликають держави у партнерстві з іншими суб'єктами визнати кожну жертву збройного насильства, забезпечивши, щоб усі жертви були:

- **своєчасно зареєстровані**
- **правильно ідентифіковані**
- **публічно визнані**

Під кожною жертвою ми маємо на увазі всіх чоловіків, жінок і дітей – як цивільних, так і комбатантів – які загинули безпосередньо внаслідок збройного насильства в будь-якій точці світу.

Під своєчасною реєстрацією ми маємо на увазі її здійснення одразу, щойно це стане безпечним.

Під правильною ідентифікацією ми маємо на увазі достовірне встановлення особистих даних, зокрема імені, статі та віку.

А під публічним визнанням ми маємо на увазі відкритий доступ до інформації для всіх, включно з родичами загиблих.

Ці завдання можуть бути спільними, але держави несуть особливу відповідальність за населення, що перебуває під їхнім контролем або юрисдикцією, або яке опинилося під загрозою внаслідок їхніх дій. Інформація про випадки смерті та особи загиблих має бути оприлюдненою після попереднього інформування сімей загиблих, якщо це можливо. Тільки тоді, коли існує реальний ризик заподіяння шкоди живим людям, впровадження цих заходів може бути відкладено, але ніколи – на невизначений термін.

Виконуючи цю вимогу, державам та іншим суб'єктам належить:

- забезпечити адекватність та доступність отриманої інформації як основу для задоволення прав і потреб потерпілих
- вжити всі необхідні заходи на національному рівні
- співпрацювати з іншими сторонами для розробки міжнародної системи реєстрації даних про жертв.

Визнаючи, що ми не можемо стерти шкоду, вже заподіяну загиблим, їхнім сім'ям та друзям, ми переконані, що ця ініціатива буде знаком доброї волі, вона:

- Полегшить загальний біль від незнання долі близьких, які зникли безвісти, вважаються загиблими
- Уможливить більш своєчасний, прозорий, надійний та всебічний моніторинг збройного насильства, в тому числі його впливу на конкретні групи, ніж це було досягнуто раніше
- Встановить особистість багатьох безіменних, прихованих, часто віддалених жертв збройного насильства
- Надасть необхідну інформацію для всіх сторін, щоб вони могли вжити всіх можливих заходів для захисту цивільного населення від збройного насильства, тим самим заохочуючи їх до цього
- Відстоюватиме та просуватиме права жертв збройного насильства
- Примусить держави і сторони збройного насильства краще дотримуватися духу і букви міжнародного гуманітарного права, прав людини та законів у справах біженців
- Підтримуватиме відновлення після конфлікту та примирення, які завжди повинні ґрунтуватися на правді

З моменту, коли почнуть реалізовуватися її вимоги, ця ініціатива буде стверджувати та зміцнювати визнання нашої спільної людяності в усьому світі. Таким чином, вона може наблизити нас до світу, де збройне насильство більше не буде таким злом, яким воно є сьогодні.

Вступ

ЧОМУ РЕЄСТРАЦІЯ ДАНИХ ПРО ЖЕРТВ ВАЖЛИВА?

Реєстрація даних про жертв – це процес систематичних і безперервних спроб задокументувати та зафіксувати інформацію про загибель людей безпосередньо у наслідок збройного насильства на рівні окремих інцидентів або осіб¹. Вона має вирішальне значення для поваги до людської гідності, заради вцілілих членів родини та для встановлення фактів. Прозорі, детальні та достовірні дані про жертв, що знаходяться у відкритому доступі, мають важливе значення для забезпечення підзвітності та можуть позитивно вплинути на постконфліктну реконструкцію та стабільність. Такі записи надають людське обличчя жертвам, зменшують суперечки щодо кількості загиблих, допомагають суспільству зрозуміти справжні людські жертви війни та підтримують зусилля зі встановлення істини та примирення.

Дослідження показують, що реєстрація даних про жертв також важлива під час конфлікту. Дані про жертв можуть допомогти у плануванні гуманітарного реагування та захисті цивільного населення, визначаючи зони ризику та потреби. Реєстрація даних про жертв також може підтримати заходи, спрямовані на підвищення рівня дотримання правових норм сторонами конфлікту та зменшення шкоди, завданої цивільному населенню їхніми діями.

НАВІЩО ПОТРІБНІ СТАНДАРТИ РЕЄСТРАЦІЇ ДАНИХ ПРО ЖЕРТВ?

Значні переваги реєстрації даних про жертв, як зазначено вище, не завжди усвідомлюються багатьма жертвами збройного насильства. Багато реєстраторів даних про жертв² та інші зацікавлені сторони погоджуються, що стандарти можуть сприяти підвищенню якості даних і більш ефективному використанню роботи реєстраторів даних про жертв³. *Стандарти реєстрації даних про жертв* встановлюють узгоджену базову основу для практики реєстрації даних про жертв. Це також дозволяє більшій кількості суб'єктів отримувати доступ, довіряти, використовувати та/або обмінюватися даними, отриманими за допомогою реєстраторів даних про жертв.

Ці стандарти не призначені для використання як суворі інструкції. Натомість, реєстратори мають на меті заохотити реєстраторів даних про жертв розглянути ключові аспекти належної практики і те, як вони можуть застосувати їх у своїх власних проєктах з реєстрації. Ці стандарти мають на меті бути застосовними в усіх польових ситуаціях. За певних обставин практикуючі фахівці можуть виходити за рамки стандартів, і ми це заохочуємо. Однак у ситуаціях, коли дотримання стандартів є недоцільним або неможливим, реєстраторам слід постійно прагнути їх дотримуватися. Ці стандарти створені для того, щоб допомогти реєстраторам адаптуватися та вдосконалити свою роботу, а також гармонізувати практику у всьому світі. Вони встановлюють стандарт практики, який може і якому слід бути

¹ Для цілей цих стандартів збройне насильство визначається на основі визначення Женевської декларації: "навмисне застосування сили (фактичне або погроза застосування) із застосуванням зброї або вибухових речовин проти особи, групи, громади або держави, що підриває безпеку людей, та/або сталий розвиток" (Женевська декларація, 2008). (Секретаріат Женевської декларації, 2008, Глобальний тягар збройного насильства, стор.2) – саме визначення ґрунтується на визначенні збройного насильства, наданому Генеральним секретарем ООН, але виключає заподіяння собі шкоди: навмисне застосування фізичної сили, погрози або реального застосування зброї, проти себе, іншої особи, групи, громади або держави, що призводить до втрат, поранень, смерті та/або психосоціальної шкоди особі або особам і може підірвати безпеку громади, країни або регіону, а також досягнення і перспективи розвитку (Генеральна Асамблея ООН, 2009 р., Сприяння розвитку через зменшення та запобігання збройному насильству, A/64/228).

² Фахівець з реєстрації даних про жертв (або реєстратор даних про жертв) – це організація, окрема особа або група осіб, які займаються реєстрацією даних про жертв у рамках своєї діяльності.

³ Процес, за яким було створено ці стандарти, детальніше описано в кінці цього вступу.

застосованим в усіх сферах, поважаючи при цьому різноманітність суб'єктів, методів і підходів. Окрім допомоги реєстраторам, ці стандарти спрямовані на те, щоб полегшити використання обмін даними про жертв.

Вони надають кінцевим користувачам критерії, які допомагають їм вирішити, чи варто і як використовувати дані, надані різними джерелами. Стандарти дозволяють обговорювати дані про жертв на основі оцінювання якості даних, а не політичної позиції тих, хто оприлюднює (або критикує) конкретні цифри про жертв.

Інструменти та шаблони будуть підтримувати і посилювати ефективне впровадження стандартів. Зростаючий банк джерел доповнюватиме цей документ. Це допоможе реєстраторам даних про жертв розвивати та вдосконалювати свою практику і забезпечувати її відповідність стандартам.

ПРИНЦИПИ РЕЄСТРАЦІЇ ДАНИХ ПРО ЖЕРТВ

Як зазначено вище, реєстрація даних про жертв відновлює людяність для тих, хто загинув, і це включає також їхніх близьких, які залишилися в живих. З цієї причини ті, хто реєструє дані про жертв, повинні нести відповідальність за вплив своєї діяльності на постраждалі групи населення та інші зацікавлені сторони. За визначенням, реєстрація даних про жертв здійснюється у складних умовах, і майже завжди, в контексті збройного конфлікту. Вона приносить користь лише тоді, коли реєстратори беруть на себе відповідальність захищати всіх учасників процесу реєстрації жертв.

Люди часто неправильно розуміють, сумніваються в реєстрації жертв і ставлять під сумнів її достовірність, оскільки їм не вистачає чіткої інформації про те, як реєстратори збирають, обробляють та аналізують інформацію. З цієї причини організація тільки виграє від того, що відкриває себе для ретельного вивчення своїх процесів. Зрештою, інклюзивний і послідовний процес підвищує легітимність та довіру до отриманих даних. Це дозволяє використовувати дані для інших механізмів правосуддя та гуманітарних механізмів, зберігаючи при цьому необхідний рівень особистої безпеки.

Щоб підтримати таке бачення реєстрації даних про жертв, під час розробки цих стандартів було узгоджено п'ять основних принципів⁴. Усі представлені тут стандарти ґрунтуються на цих принципах і їх слід дотримуватися під час роботи над будь-яким проєктом. Їхнє застосування до конкретних аспектів практики детальніше обговорюється на початку кожного розділу. Ці принципи:

Не нашкодь

Принцип "не нашкодь" походить з медичної етики. Він вимагає від гуманітарних організацій мінімізувати шкоду, яку вони можуть ненавмисно заподіяти перебуваючи в певному контексті та надаючи послуги. Цей принцип застосовується до всіх організацій, які працюють із уразливими групами населення. Уникнення подальшої шкоди живим людям є фундаментальним і всеохоплюючим принципом, якого повинні дотримуватися всі реєстратори даних про жертв. Він може мати перевагу над іншими чотирма принципами. Він застосовується до всіх аспектів реєстрації даних про жертв: від збору даних, розробки політики безпеки до обміну та публікації даних.

⁴ Цей процес детальніше пояснюється в кінці цього вступу.

Прозорість

Реєстраторам слід бути максимально прозорими у всіх аспектах своєї діяльності. Їм слід бути прозорими щодо деталей своєї організації, методології, визначень, які вони використовують, критеріїв виключення та включення, а також підстав для публікації. Цей принцип також застосовується до того, як вони забезпечують безпеку свого персоналу, свідків та даних (без розкриття процедур безпеки, якщо це може загрожувати безпеці). Прозорість сприяє розвитку довіри серед реєстраторів та між реєстраторами та кінцевими користувачами, і заохочує визнання легітимності даних. Прозорість також допомагає користувачам зрозуміти, як правильно використовувати дані, враховуючи їхні обмеження. Це допомагає запобігти неправильному тлумаченню даних. Прозорість заохочує до ретельної перевірки зареєстрованих даних про жертв, що, в свою чергу, може поліпшити якість даних.

Інклюзивність

Реєстратори даних про жертв не обов'язково є політично нейтральними, а деякі з них керуються причинами, які можна вважати політично заангажованими. Це не має перешкоджати їм у процесі реєстрації жертв, якщо вони прагнуть дотримуватися професійних стандартів. Для таких організацій особливо важливим є дотримання принципу інклюзивності у своїх методах реєстрації. Це передбачає прагнення включати всі події та всіх жертв у свої записи, незалежно від того, підтримують ці дані діяльність організації чи ні, а також намагання використовувати терміни та визначення в даних, які однаково стосуються всіх. Це тісно пов'язано з прозорістю. Реєстраторам даних про жертв слід чітко вказувати, які дані, якщо такі є, вони виключають із своїх записів і чому. Це включає випадки, коли виникають труднощі з доступом до інформації від громад, які виступають проти політичної позиції організації або громадської приналежності.

Послідовність

Цей принцип здебільшого стосується методологічного аспекту роботи реєстраторів втрат і, зокрема, збору та обробки даних. Реєстратори даних про жертв працюють у різних умовах, і в деяких ситуаціях важко зареєструвати всю інформацію, яка може знадобитися для проєкту. Послідовність у зборі та обробці інформації – це мінімум, що може зробити реєстратор даних про жертв, щоб гарантувати, що його дані будуть придатні для використання та матимуть найкращу якість. Їм слід вказати, чи впливає зміна зовнішніх обставин або вдосконалення їхніх методів на послідовність їхньої методології в кращу чи гіршу сторону (див. розділ “Прозорість” вище).

Відповідальність

Відповідальність означає необхідність для реєстраторів даних про жертв враховувати права та потреби різних зацікавлених сторін, на яких впливає проєкт або які залучені до нього. Організація може проявити відповідальність, захищаючи джерела, персонал та інших людей, на яких впливають зібрані дані. Вона також може проявляти відповідальність, будучи прозорою щодо своїх дій. Застосування перелічених тут принципів у своїй практичній діяльності є маркером відповідальності з боку реєстратора даних про жертв. Це сприяє зміцненню довіри з боку тих, хто надає інформацію та використовує їхні дані.

ОСНОВНІ МОМЕНТИ ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ РЕЄСТРАЦІЇ ДАНИХ ПРО ЖЕРТВ

Кожен реєстратор даних про жертв встановлює межі свого проєкту відповідно до своїх цілей і визначає власні категорії для сортування зібраної інформації. Однак є кілька ключових моментів, які слід фіксувати всім реєстраторам даних про жертв⁵. Це мінімальний стандарт для польових умов, але багато реєстраторів можуть його перевищувати. Ними є:

- **Місце інциденту:** Може бути вказано з різним ступенем деталізації, наприклад, від назви міста чи села до GPS-координат. Реєстраторам даних про жертв слід завжди прагнути досягти найвищого рівня деталізації для забезпечення точності та порівняння з іншими даними.
- **Дата або час події:** Необхідно, наскільки доступно, реєструвати деталі найвищого рівня.
- **Джерело:** Як мінімум, слід зазначити тип джерела, з якого було створено запис для внутрішнього використання. Можливі категорії включають новини, офіційні документи, краудсорсинг або свідчення свідків. Реєстраторам даних про жертв слід зберігати запис (і, за можливості, посилання) на конкретний документ. Реєстраторам даних про жертв слід ретельно оцінити ризики, пов'язані із реєстрацією персональних даних свідка, який надає свідчення, і наявні засоби зменшення цих ризиків.
- **Кількість загиблих:** Мінімальний рівень деталізації, необхідний для реєстрації інциденту з людськими жертвами, коли інформація про окремих постраждалих (ім'я, вік, стать) недоступна.
 - **Ім'я:** Це часто вимагає детального знання місцевих звичаїв щодо іменування та можливості вказати різні імена для однієї особи за потреби (наприклад, прізвища чи позивний).
 - **Вік:** Вік особи на момент смерті (або зникнення у випадку зниклих безвісти, оскільки час зникнення і час смерті можуть відрізнятися). Дата народження може бути записана, якщо відома. Якщо точний вік невідомий, реєстратор даних про жертв може зазначити, чи була людина дитиною чи дорослою. Слід визначити вік, з якого людина вважається дорослою, і зробити це визначення загальнодоступним. Крім того, можуть використовуватися додаткові узагальнені категорії, такі як немовля, дитина, підліток або людина похилого віку.
 - **Стать/гендер:** Як жертву було ідентифіковано на момент її смерті.
- **Тип смерті:** Як загинули учасники інциденту. Реєстратори даних про жертв можуть підходити до цього по-різному, наприклад, описуючи використану зброю, медичну причину смерті, або описавши обставини інциденту.
- **Залучені суб'єкти:** Групи та/або особи, які, за повідомленнями, були причетні до інциденту, що призвів до загибелі людей. Сюди входять присутні сторони конфлікту, групи або особи, які ініціювали або взяли на себе відповідальність за насильницькі дії.

⁵ Через дослідження та обговорення з реєстраторами та кінцевими користувачами під час розробки цих стандартів.

ВПРОВАДЖЕННЯ СТАНДАРТІВ ТА ОБМЕЖЕНЬ

Реєстратори даних про жертв, які працюють у різних контекстах, застосовують ці стандарти по-різному. Важливість конкретних стандартів також може змінюватися залежно від контексту. Використання формулювань “повинні” та “слід” визначає ступінь обов’язковості стандартів.

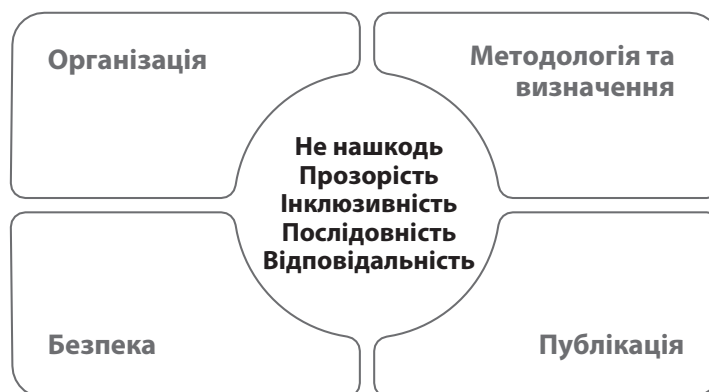
Стандарт, що містить слово “повинні”, означає, що він застосовується до всіх реєстраторів, незалежно від контексту їхньої роботи, методології або інших обставин. Це ключові питання методології та безпеки.

Стандарти, що містять слово “слід”, вказують на стандарти, які можуть бути досягнуті лише з часом. У деяких контекстах, в яких вони працюють (наприклад, високий рівень насильства або обмежені фінансові та технічні ресурси), реєстратори даних про жертв можуть працювати лише в напрямку досягнення цих стандартів. Це не означає, що поняття “слід” можна ігнорувати. Навпаки, реєстратори повинні показувати, що вони роблять для досягнення стандартів.

Всі стандарти призначені для впровадження. Вони становлять базовий рівень, якого діючі реєстратори прагнуть досягти у найкоротші терміни. Реєстратори даних про жертв працюють у різноманітних контекстах із дуже різними рівнями ресурсів. Ці фактори впливають на методологію та процедуру, які організації можуть використовувати. Стандарти розроблено з урахуванням інклюзивності, щоб охопити всіх реєстраторів та сприяти подальшій уніфікації та вдосконаленню цієї діяльності. У стандартах визнається, що виконання окремих вимог може бути складнішим для деяких реєстраторів, особливо за певних умов, наприклад, під час конфлікту. Однак реєстраторам даних про жертв слід проявити свою принципову прихильність до стандартів і прагнення якнайшвидше впровадити їх у повному обсязі.

ЯК ВИКОРИСТОВУВАТИ ЦІ СТАНДАРТИ

Стандарти реєстрації даних про жертв поділені на п’ять розділів, кожен з яких охоплює окремі аспекти діяльності з реєстрації даних про жертв. Розділи поділяються на тематичні глави. Загалом документ містить 58 пронумерованих стандартів. Окрім стандартів, у вступній частині кожної глави пояснюється, як принципи, детально описані у цьому вступі, застосовуються більш конкретно до кожної сфери.

Основні сфери та принципи реєстрації даних про жертв

Кожен стандарт супроводжується пояснювальною запискою. Ці примітки деталізують основні принципи та надають обґрунтування для кожного стандарту. Вони окреслюють основні проблеми, на які спрямований стандарт, їхні обмеження та труднощі, а також дилеми, які вони можуть створити для реєстраторів даних про жертв. Вони також охоплюють деякі практичні міркування щодо їх застосування. Ці пояснювальні записки є результатом широкого консультативного процесу⁶, але вони не претендують на вичерпність. Вони радше мають на меті бути ілюстративними. Ці примітки не є оперативним посібником із застосування стандартів або проведення реєстрації даних про жертв. Кожен реєстратор даних про жертв несе відповідальність за самостійне впровадження цих стандартів у свою операційну практику.

Стандарти організовані таким чином, щоб кожен, хто цікавиться певною темою, міг звернутися до найбільш відповідного розділу. Однак важливо прочитати весь документ, щоб правильно зрозуміти параметри реєстрації даних про жертв і точно оцінити дані, що надані конкретною організацією.

Деякі суб'єкти мають досвід і можливості, необхідні для проведення роботи з реєстрації даних про жертв на більш високому рівні, ніж зазначено в цьому документі. У цих випадках слід надавати перевагу вищим рівням.

ЯК РОЗРОБЛЯЛИСЯ ЦІ СТАНДАРТИ

Потреба і прагнення гармонізувати практику реєстрації даних про жертв вперше виникли на глобальній конференції Мережі реєстраторів даних про жертв⁷, організованій Every Casualty в Лондоні в 2011 році. Ключові параметри належної практики були визначені в низці оригінальних досліджень. Першим було комплексне дослідження Every Casualty, проведене у 2012 році⁸, в якому взяли участь 40 НУО, що займаються реєстрацією даних про жертв. Після цього були проведені дослідження практики держав та ООН. Висновки та наслідки були поступово передані представникам держав, ООН та громадянського суспільства. Вони були пов'язані, зокрема, але не виключно, з роботою Організації Об'єднаних Націй у Нью-Йорку та Женеві. Позитивні відгуки проявили і посилили центральну роль стандартів у сприянні ефективній реєстрації даних про жертв, а також у сприйнятті і використанні її результатів. Широке коло зацікавлених сторін заохочувало і підтримувало публікацію та широке розповсюдження таких стандартів.

Стандарти, викладені в цьому документі, є результатом дворічного консультативного етапу, розпочатого в 2013 році, та етапу перегляду, розпочатого в 2016 році. На першому етапі консультацій основна група реєстраторів і кінцевих користувачів зібралася на пленарному засіданні в Боготі, спільно організованому організаціями Every Casualty і Conflict Analysis Resource Center (CERAC). Тут учасники вирішили сформувати менші робочі групи, в яких фахівці обговорюватимуть зміст стандартів за тематичними напрямками. Ці робочі групи зустрічалися в період між 2013 та 2015 роками. На основі обговорень і напрацювань робочих груп перший проєкт цього документа був розглянутий первинною основною групою на пленарному засіданні у вересні 2015 р., організованому організаціями Every Casualty та Iraq Body Count у Лондоні. Етап перегляду включав консультації з широким колом

⁶ Деталі цього процесу можна знайти нижче, в кінці цього вступу.

⁷ Дивіться <http://www.everycasualty.org/practice/ipn>

⁸ E.Minor, Towards the Recording of Every Casualty, p.7, Every Casualty, 2012, доступно за посиланням: <http://www.everycasualty.org/towards>

зацікавлених сторін, відібраних з урахуванням їхнього досвіду або особливого інтересу до реєстрації даних про жертв. Цей перегляд був розроблений з метою перевірки того, наскільки загальні перспективи, відображені в цих стандартах, користуються широкою підтримкою серед відповідних суб'єктів на міжнародній арені. Весь процес розробки стандартів інтенсивно використовував досвід і зобов'язання членів Мережі реєстраторів даних про жертв, кількість яких постійно зростає. Мережа реєстраторів даних про жертв була створена та підтримується організацією Every Casualty (Кожна жертва) на підтримку принципів, що містяться в Хартії та заклику кампанії Every Casualty.

Організація Every Casualty керувала та сприяла процесу консультацій та підготовки проєкту. Програма Every Casualty розпочиналася як програма Оксфордської дослідницької групи, але у вересні 2014 року стала НУО (повна назва – Every Casualty Worldwide). Робота над Стандартами була фінансово підтримана грантами Every Casualty, наданими Міністерством закордонних справ Норвегії, програмою Zivik Інституту міжнародних культурних зв'язків (IFA) за кошти Міністерства закордонних справ Німеччини та Благодійним фондом Joseph Rowntree. Ці гранти покрили витрати на персонал та адміністративні витрати Every Casualty, а також витрати на проїзд та проживання деяких зовнішніх учасників. Організації-учасниці виділили час своїх працівників для участі в процесі, і ніхто з них не отримав від Every Casualty жодної винагороди чи гонорару.

У 2019 році редагування та переклад англійської версії Стандартів арабською, французькою та іспанською мовами здійснила організація "Перекладачі без кордонів". Це стало можливим завдяки фінансовій підтримці Благодійного фонду Edith M Ellis 1985 та Федерального департаменту закордонних справ Швейцарії. Погляди та думки, висловлені в цій публікації, не обов'язково відображають офіційну політику або позицію уряду Швейцарії.

⁹ Дивіться <http://www.everycasualty.org/campaign/charter>

¹⁰ Дивіться <http://www.everycasualty.org/campaign>

ПОДЯКИ

Цим проєктом координувала та керувала організація Every Casualty Worldwide (ECW). До цієї роботи залучені члени команди організації Every Casualty: Hamit Dardagan, Annabelle Giger (керівник проєкту 2014-16), Elizabeth Minor (2013-14), Hana Salama (керівник проєкту 2013-14), John Sloboda та Everett Ressler (як консультант).

Усі учасники робочих груп, пленарних засідань та етапу аналізу брали участь особисто, спираючись на власний досвід та знання даних про жертви, отриманих у своїх установах та організаціях.

Учасники першої консультативної фази:

Стаття 36: Elizabeth Minor

Conflict Analysis Resource Center (CERAC): Juan David Gonzalez, Jorge Restrepo

Колумбійська кампанія проти наземних мін (CCCM): Juan Sebastian Gonzalez, Juan Pablo Escobar, Camilo Serna

Documenta: Igor Roginek, Slaven Raskovic

Elman Peace: Ilwad Elman

Фонд судово-медичної антропології Гватемали (FAFG): Fredy Peccerelli

Handicap International: Rashmi Thapa

Група з аналізу даних про права людини (HRDAG): Megan Price

Human Rights Watch: James Ross

Незалежний технічний консультант: Ashraf Kheir

Міжнародна комісія з питань зниклих безвісти (ICMP): Andreas Kleiser

Міжнародний комітет Червоного Хреста (МКЧХ): Guilhem Ravier

Міжнародний кримінальний суд: Christophe Billen

Кількість загиблих в Іраку: Joshua Dougherty

LRA Crisis Tracker: Kenneth Transier

Фундація Open Society (Відкрите суспільство): Sara Han

Security First (Безпека понад усе): Rory Byrne

Огляд стрілецької зброї: Matthias Nowak, Irene Pavesi

Сирійський центр правосуддя та підзвітності: Mohammad Al Abdallah

Syria Tracker (Сирійський трекер), проєкт Humanitarian Tracker:

Taha Kass-Hout, Hend Alhinnawi

Бюро журналістських розслідувань (TBIJ): Alice Ross, Jack Serle

Управління ООН з координації гуманітарних питань (UNOCHA):

Jeffrey Villaveces

Учасники етапу рецензування включають:

Міжнародна амністія: Milena Marin

Акція проти збройного насильства (AOAV): Iain Overton

Гарвардська гуманітарна ініціатива: Rob Grace

HURIDOCS (Системи інформації та документації з прав людини): Bert Versteppen

Незалежний військовий консультант: Бригадний генерал Richard Iron

Управління Верховного комісара ООН з прав людини (УВКПЛ):

Francesca Marotta, Ahmed Motala, Sonia Muller-Rappard

Проєкт The Sphere (Сфера): Cecilia Furtade

Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ): Erin Kenney

Mahdi Nawaf з Іраку показує фотографії загиблих членів родини під час похоронної церемонії в Рамаді, © Anja Niedringhaus/AP image.

Розділ 1

Організаційна прозорість

Вступ

Прозорість є важливою для забезпечення довіри до реєстраторів як надійних джерел інформації та їхнього відповідального ставлення до своїх даних. Делікатний і часто політичний характер інформації, яку збирають реєстратори, робить прозорість особливо важливою. Прозорість може допомогти забезпечити довіру до їхніх даних з боку ЗМІ, міжнародних організацій, урядів та громадськості.

Організаційна прозорість у реєстрації даних про жертв включає надання доступної та прозорої інформації зацікавленим сторонам про методологію, діяльність, політичні та фінансові зв'язки. Тому вона вимагає постійного діалогу між організаціями, що займаються реєстрацією даних про жертв, та їхніми зацікавленими сторонами.

У цьому розділі викладено стандарти, за якими організації, що реєструють дані про жертв, мають представляти свої організації та проекти у максимально прозорий спосіб. Застосування цих стандартів робить реєстраторів підзвітними за інформацію, яку вони надають громадам, у яких вони працюють, та кінцевим користувачам їхніх даних.

У першій главі цього розділу обговорюється, як організації, що реєструють дані про жертв, можуть збалансувати принципи реєстрації, щоб показати організаційну прозорість.

Другий розділ представляє п'ять ключових стандартів для організаційної прозорості в реєстрації даних про жертв. Ці стандарти допоможуть реєстраторам даних про жертв розвивати та впроваджувати культуру прозорості в межах своїх організацій.

Глава 1 – Принципи стандартів організаційної прозорості

Наступні принципи є найбільш актуальними для цієї сфери практики та представлені тут докладно:

Реєстратори повинні знайти правильний баланс між принципами прозорості та принципом “не нашкодь”.

Організації, що реєструють дані про жертв, повинні враховувати, як публікація інформації про їхню структуру, спонсорів, методологію та інші процедури може поставити під загрозу їхній персонал або джерела. Тому вони повинні завжди балансувати між принципами прозорості та “не нашкодь”. Гарантія безпеки всіх зацікавлених сторін завжди є важливішою, ніж прозорість. Реєстраторам даних про жертв слід ухвалювати свої рішення на основі оцінювання ризиків. Однак реєстраторам не слід використовувати цей принцип як привід для уникнення розкриття інформації про свою організацію.

Коли з міркувань безпеки неможливо забезпечити повну прозорість, реєстраторам слід визнати це. Прозоре пояснення причин, що перешкоджають публікації певної інформації (наприклад, щодо характеру їхніх джерел), є кращою практикою, ніж приховування цієї інформації без визнання пов'язаних з нею обмежень.

Розділ 2 – Стандарти організаційної прозорості

1. Реєстратори даних про жертв повинні бути прозорими щодо своєї місії та мотивації реєстрації.

Важливим аспектом побудови довіри із зацікавленими сторонами є чітке представлення своєї організації реєстраторами даних про жертв. Їм слід особливо чітко визначити свої цілі та причини реєстрації смертей від збройного насильства. Тільки тоді, коли ці цілі зрозумілі, кінцеві користувачі даних та інші партнери можуть оцінити достовірність наданої інформації. Перш ніж переходити до розгляду методології, багато хто захоче оцінити саму організацію. Прозорість щодо тих, хто розпочав ініціативу з реєстрації даних про жертв, і чому вони це зробили, може допомогти протистояти можливим підозрам і недовірі.

Це особливо актуально для тих груп населення, які постраждали від насильства. Реєстраторам даних про жертв слід зробити свої дані доступними для постраждалих громад. Прозорість їхньої організації виявилася важливою для того, щоб допомогти реєстраторам даних про жертв довести свою легітимність.

Зрештою, прозорість щодо місії та мотивації реєстрації даних про жертв допомагає реєстраторам покращувати якість своїх даних, заохочуючи більше зворотного зв'язку та співпрацю з іншими зацікавленими сторонами.

Така інформація повинна бути загальнодоступною, наприклад, на вебсайті організації – її необхідно оновлювати, робити точною та повною.

2. Реєстраторам даних про жертв слід надавати інформацію про політичну чи іншу приналежність, яка може поставити під сумнів їхнє зобов'язання щодо інклюзивної реєстрації.

Інклюзивність є основоположним принципом реєстрації даних про жертв. Концепція інклюзивності сама по собі не виключає, що організації можуть мати політичні мотиви. Однак вони не повинні впливати на вибір джерел і методології. У багатьох конфліктах ініціативи з реєстрації даних про жертв можуть виникати через прагнення притягнути до відповідальності певних учасників конфлікту. Незалежно від мотивів, реєстраторам належить реєструвати всіх загиблих. Цю інклюзивну методологію слід застосовувати незалежно від політичної, расової, національної, етнічної, культурної, релігійної чи гендерної належності жертв. Вона також має застосовуватися незалежно від того, яка сторона конфлікту відома або підозрюється у їхньому вбивстві.

Важливо бути відкритим щодо того, що інші можуть розцінити як упередженість.

Тому організаціям слід декларувати будь-яку свою приналежність. Це, разом із прозорістю щодо методології та джерел, є єдиним способом для реєстраторів подолати уявлення про їхню упередженість та необ'єктивність. Реєстраторам слід пам'ятати, що прозорість щодо їх політичної приналежності може вплинути на їхню діяльність. Така приналежність може відштовхнути декого від надання інформації. Це може значно ускладнити досягнення інклюзивності. Однак реєстраторам даних про жертв через це не слід уникати прозорості щодо своєї політичної приналежності. Приховування своєї приналежності може поставити під загрозу їхню доброчесність. Натомість реєстраторам слід намагатися подолати такі наслідки, наприклад, демонструючи зацікавленим сторонам свою прозору та інклюзивну методологію. Їм також слід зазначити під час публікації своїх даних, що нікого не було навмисно виключено з процесу реєстрації, хоча випадки самовиключення могли мати місце.

3. Реєстратори даних про жертв повинні робити інформацію про свою методологію прозорою та загальнодоступною.

Реєстратори даних про жертв повинні описати свій підхід до роботи в чіткій і прозорій методології, яка є загальнодоступною. Цій методології потрібно містити детальну інформацію про п'ять сфер реєстрації даних про жертв, визначених у розділі "Методологія" (див. розділ 2):

- типи використаних джерел;
- процес збору;
- оцінювання джерел та інформації;
- процес підтвердження; та
- контроль якості.

Реєстратори даних про жертв також повинні публікувати визначення категорій, що використовуються в їхній базі даних, та пояснювати свої критерії включення та виключення (див. розділ 3). Разом ці пояснення дозволяють зацікавленим сторонам визначити, як реєстратор збирав, обробляв та упорядковував дані. Це дає їм змогу оцінити, як з ними взаємодіяти. Щоб ця інформація була корисною, реєстратори даних про жертв повинні регулярно контролювати та оновлювати її, щоб вона завжди була точною, актуальною та повною.

4. Організаційній структурі організацій, що займаються реєстрацією даних про жертв, слід бути прозорою і доступною для всіх зацікавлених сторін.

Реєстраторам належить чітко пояснити структуру своєї організації. Це включає інформацію про персонал (без створення загрози для їхньої безпеки), структуру управління, програми та політику. Реєстраторам слід регулярно оновлювати цю інформацію, щоб забезпечити її актуальність, та робити її загальнодоступною для громадськості. Така прозорість зміцнює легітимність системи реєстрації даних про жертв. Вона дозволяє кінцевим користувачам та іншим зацікавленим сторонам оцінити, чи хочуть вони використовувати отримані дані, і як саме. Зрештою, така інформація та відкритість допомагають побудувати вищий рівень довіри.

5. Інформації про спонсорів слід бути прозорою та загальнодоступною.

Організаціям, що реєструють дані про жертв, слід публікувати інформацію про свої джерела фінансування. Інформація про джерела фінансування має бути прозорою, загальнодоступною (бажано на вебсайті організації) та регулярно оновлюватися. Реєстратори даних про жертв можуть застосовувати різні рівні прозорості відповідно до обмежень, які накладає їхня ситуація. У деяких випадках спонсори можуть вимагати анонімності або бути занадто численними для того, щоб їх усіх перелічити, як, наприклад, у випадку¹¹ краудфіндингу. У таких випадках реєстратори даних про жертв можуть вважати за краще вказати типи джерел фінансування, такі як державне фінансування, приватні пожертвування або гонорари за консультації. Якщо реєстратор бере участь у діяльності, що генерує фінансовий прибуток на будь-якому етапі, він має бути прозорим щодо цього теж.

¹¹ Краудфіндинг – це практика залучення фінансування шляхом збирання багатьох невеликих сум грошей від великої кількості людей, зазвичай через Інтернет.

Сім'ї загиблих за час конфлікту в Косово надають інформацію про своїх рідних під час публічної презентації Центру гуманітарного права в Прізрені, © Центр гуманітарного права.

Розділ 2

Методологія

Вступ

Методологія реєстратора даних про жертв є основою всієї його діяльності. Це набір етапів і правил, які визначають, як здійснюється реєстрація даних про жертв. Таким чином, методологія реєстратора є основою, на якій будується процес реєстрації даних про жертв. Для ефективної роботи реєстратори повинні ґрунтувати свою діяльність на надійній методології. Стандарти в цьому розділі зосереджені на двох підходах до реєстрації даних про жертв. Обидва мають на меті забезпечити обґрунтовану логіку та методи, що можуть бути відтворені. Цими підходами є:

- реєстрація на основі документальних джерел; та
- реєстрація на основі документальних джерел у поєднанні з розслідуванням на місці¹².

Стандарти методології запобігають поширеним помилкам, вказують на належну практику і відстоюють принципи, якими слід керуватися при реєстрації даних про жертв. Стандарти методології також важливі для кінцевих користувачів, оскільки вони допомагають створити спільне розуміння процесу реєстрації даних про жертв і запевняють їх, що його результати можна відтворити.

Ці стандарти покликані допомогти реєстраторам створити надійну методологію. Вони допоможуть їм покращити якість даних, залучити більше кінцевих користувачів та збільшити потенціал для обміну даними (що, в свою чергу, може ще більше покращити якість даних). Як зазначалося вище, багато реєстраторів даних про жертв починають свою діяльність з причин, що мають політичне значення. Однак вони все ще можуть відповідати стандартам, описаним у цьому документі, якщо їхня методологія відповідає його керівним принципам та елементам належної практики.

У цьому розділі представлено принципи, які керують усіма методологіями реєстрації даних про жертв. Ці принципи пов'язані з п'ятьма різними етапами циклу реєстрації даних про жертв:

- збір даних;
- аналіз та оцінювання джерел;
- підтвердження даних;
- введення даних; і
- забезпечення контролю якості.

Залежно від способу реєстрації даних, ці етапи не обов'язково мають відбуватися в певному порядку, вони можуть відбуватися одночасно. Кожен реєстратор може діяти по-різному. Однак ці стандарти окреслюють належну практику, яка застосовна до всіх проєктів реєстрації даних про жертв.

У першій главі цього розділу викладено принципи, які визначають методологію реєстрації даних про жертв, і те, як їх застосування впливає на практику.

Другий розділ присвячений тому, як працювати з джерелами інформації, що використовуються під час реєстрації даних про жертв.

Третій розділ присвячений обробці, збору, підтвердженню та кодифікації даних у базі даних.

¹² E. Minor, *Towards the Recording of Every Casualty (Реєструвати кожну жертву): Політичні рекомендації та аналіз на основі дослідження 40 реєстраторів даних про жертв*, Oxford Research Group, 2012, доступно за посиланням: <http://www.everycasualty.org/towards>

Розділ 1 – Принципи, що лежать в основі стандартів методології реєстрації даних про жертв

Наступні принципи були визначені як найважливіші для цієї сфери практики і детально представлені тут:

Реєстратори даних про жертв повинні бути прозорими щодо своєї методології. Це підвищує довіру до їхніх даних і дозволяє кінцевим користувачам та іншим зацікавленим сторонам приймати обґрунтовані рішення щодо їхнього використання.

Чітка та прозора методологія дозволяє кінцевим користувачам даних оцінювати роботу реєстратора. Це включає в себе те, як вони збирали свої дані, наскільки послідовно вони застосовували визначення і як вони дійшли своїх висновків. Багато реєстраторів даних про жертв мотивовані політичними або правозахисними причинами. Надання користувачам можливості оцінити їхню методологію є важливим для встановлення довіри до їхніх даних. Прозора методологія допомагає іншим оцінити, чи є дані упередженими або частковими, які обмеження застосовуються до них, і чи можна їх використовувати і як саме.

Опис методології слід пояснювати якомога детальніше.

- *Типи використаних джерел*, причому якомога детальніше. Наприклад, розрізняючи офіційні документи або повідомлення ЗМІ як джерела документальних даних, свідчень очевидців, посадових осіб чи гуманітарних працівників як людських джерел. Поясніть, чи використовувався певний тип джерела більше, ніж інші, чи він був виключений, і якщо так, то чому.
- *Як реєстратор оцінював свої джерела*, враховуючи будь-які можливі упередження з боку джерел та їхнє оцінювання. Якщо такі упередження існують, поясніть як вони були зведені до мінімуму.
- *Як реєстратор даних про жертв збирав інформацію*. Стосовно документальних джерел, поясніть, як ви отримали доступ до них. Стосовно офіційних документів вкажіть, чи є офіційний дозвіл на доступ до них. Стосовно людських джерел поясніть, як проводилися інтерв'ю (наприклад, віч-на-віч або по телефону). Треба вказати, хто проводив інтерв'ю (наприклад, співробітник організації або посередники, такі як церква чи організація з надання допомоги). Їм також слід описати використану техніку проведення інтерв'ю (наприклад, структуроване або неформальне інтерв'ю). У разі використання структурованих інтерв'ю вони можуть вирішити опублікувати використану анкету, якщо це безпечно робити.
- *Етапи, вжиті для забезпечення точності інформації* і те, як реєстратор обробляв неоднозначні або суперечливі свідчення.
- *Як реєстратор перевіряв свою роботу*, щоб звести до мінімуму людські помилки та помилки при введенні даних, невідповідності та можливі упередження.

Реєстратори даних про жертв повинні бути послідовними в тому, як вони реєструють дані про поранених і загиблих.

Для того, щоб дані про жертв були достовірними та придатними для використання, реєстратори повинні намагатися збирати їх у послідовний спосіб, від самого початку визначивши чіткий обсяг даних. Це передбачає ретельний вибір джерел, визначення методу підтвердження інцидентів або окремих смертей, встановлення стандартних операційних процедур, а також надання інструкцій і навчання всім залученим особам. Стандартизація операцій важлива для підвищення точності отриманих даних завдяки послідовному застосуванню процесу. Реєстраторам слід визначити та поширювати стандартні операційні процедури виконання всередині організації, наприклад, в книзі кодів. Вони можуть ділитися ним публічно, щоб пояснити свою методологію. Це не перешкоджає внесенню змін до методології, якщо застосування процесів залишається послідовним, а будь-які зміни вказуються.

Реєстратори даних про жертв повинні бути інклюзивними під час реєстрації даних про жертв.

Реєстраторам важливо уникати упередженості. Зазвичай рекомендується, щоб вони прагнули реєструвати всі випадки смерті від збройного конфлікту або насильства. Однак деякі організації можуть вирішити реєструвати лише смерті, спричинені певною зброєю, або жертви однієї сторони конфлікту. У таких випадках принцип прозорості вимагає від реєстраторів чітко визначати обмеження своїх даних, а також критерії включення та виключення (див. також розділ 3). Це також може збільшити обсяг інформації, до якої реєстратори мають доступ.

Організації реєстрації даних про жертв також можуть застосовувати принцип інклюзивності всередині себе. Наприклад, вони можуть забезпечити, щоб персонал представляв усі громади, які постраждали від конфлікту, або всі етнічні групи населення. Такий інклюзивний підхід може допомогти запевнити потенційні джерела або користувачів даних у тому, що зібрані дані є неупередженими.

Розділ 2 – Джерела

Джерелами інформації можуть бути люди, організації або документальні свідчення (наративи чи документація), які вони створюють.

6. Усі реєстратори даних про жертв повинні мати чіткі засоби для роботи як з документальними доказами, так і зі свідченнями свідків.

Матеріали джерел включатимуть документальні докази та свідчення свідків. Це стосується навіть тих випадків, коли реєстратор не має такого ж доступу до людей, як до документальних свідчень. Це може статися, наприклад, якщо реєстрація даних про жертв проводиться дистанційно, за межами регіону або країни, що постраждали від насильства.

Джерела документальних свідчень і свідків перетинаються, оскільки всі корисні документальні докази повинні надходити від особи або організації, яку можна ідентифікувати. Подібним чином, люди та організації є корисними джерелами лише тоді, коли інформацію, яку вони надають, можна задокументувати, зберегти та проаналізувати.

У деяких ситуаціях спочатку може бути доступний лише один з двох типів джерел. Однак контексти та ініціативи з реєстрації даних про жертв можуть змінюватися. Наприклад, якщо спочатку свідки можуть бути недоступні, то з часом це може змінитися. Тому реєстраторам даних про жертв слід розуміти, як працювати з обома типами джерел. Їм може знадобитися зберігати інформацію, з якою не можуть негайно працювати, в окремій базі даних. Крім того, їм може знадобитися розробити процедури для інтеграції додаткової інформації з нових джерел в існуючу методологію реєстрації даних про жертв.

Аналіз та оцінювання джерел

7. Реєстраторам слід бути обізнаними з усіма потенційними джерелами, доступними для них у контексті їх роботи, а також з їхніми обмеженнями.

Рекомендується, щоб реєстратори склали карту всіх різних джерел, доступних в контексті, в якому вони працюють, та визначили їхню цінність. Як зазначалося вище, до неї потрібно включати як свідчення свідків, так і документальні докази.

Реєстраторам слід вирішити, чи варто, коли і як доповнювати докази прямими свідченнями свідків. Свідчення можуть надходити від людей, які були свідками смертельного інциденту або знали жертву особисто та обставини її смерті.

Реєстраторам слід спочатку переглянути всі наявні документальні докази, а пізніше (коли це буде можливо та безпечно) використовувати свідчення свідків і розслідування на місці, щоб заповнити прогалини в інформації, що залишилися. Використовуючи обидва типи джерел, реєстратори можуть досягти більш високого рівня точності даних, які вони реєструють.

Реєстраторам даних про жертв слід враховувати різні категорії документальних доказів, такі як:

- *Офіційні звіти та дані:* до них належать всі звіти про інциденти, складені державними органами (такими як поліція, армія та, наскільки це доступно, спецслужби; лікарні; судово-медичні установи; та суди). Це також включає звіти міжнародних організацій (таких як Міжнародна комісія з питань зниклих безвісти або деяких агентств ООН). Такі звіти на основі інцидентів зазвичай готуються конкретними установами в рамках їхніх внутрішніх процедур. Такі відомства можуть також публікувати інтегративні звіти, які містять об'єднані дані про жертви для певної території або періоду.
- *Звіти та дані громадянського суспільства:* до них належать повідомлення преси та ЗМІ, звіти НУО та інша інформація від громадянського суспільства, зокрема правозахисних організацій, організацій жертв і ветеранів, релігійних громад і лідерів, а також соціальних медіа.
- *Зображення¹³, відео та аудіозаписи:* вони все частіше використовуються для документування порушень. Це корисні джерела, але реєстраторам слід мати на увазі, що такі медіа, як і інші, можуть бути маніпульовані. Вони не обов'язково надійні самі по собі.

Реєстраторам також слід розглядати різні категорії людей та організацій, такі як:

- *Офіційні джерела:* до них належать державні органи, такі як поліція, армія та спецслужби, а також лікарні. Це також включає людей, які працюють в цих органах. Офіційні та неофіційні відносини з цими особами можуть бути використані для отримання інформації.
- *Джерела громадської спільноти:* до них належать преса та медіа-організації, а також надійні журналісти, які можуть надати доступ до своїх первинних даних, включаючи неопубліковані деталі. Це також включає місцеві та міжнародні НУО, з якими є можливість співпраці та обміну даними.
- *Приватні особи:* це люди, не пов'язані з жодною організацією. Вони можуть бути членами сім'ї жертви, свідками інциденту або громадянами, які володіють конкретною місцевою інформацією, яку можна додати.

8. Реєстраторам даних про жертв слід розглянути можливість використання рейтингової шкали, яка оцінює надійність їхніх джерел і є доступною для перегляду.

Формальна рейтингова шкала – корисний спосіб оцінити надійність джерела (незалежно від того, чи це організація, чи окрема особа) та достовірність документальних доказів. Це робить оцінювання джерел більш систематичною та удосконалює весь процес реєстрації даних про жертв.

Однак оцінювання джерел і достовірності інформації, яку вони надають, є безперервним процесом. Джерело, яке вважалося надійним, може стати ненадійним, а інформація, яка вважалася достовірною, може виявитися неправдивою після збору додаткової інформації. З цієї причини реєстраторам даних про жертв слід кодувати джерела окремо, виходячи з їхньої надійності та достовірності інформації, яку вони надають.

Вибір джерел

9. Реєстраторам даних про жертв не слід нехтувати жодним джерелом, яке може надати актуальну інформацію, навіть якщо ця інформація є мінімальною.

При складанні карти різних доступних джерел, реєстратору не варто виключати джерела лише через те, що вони надають лише обмежений обсяг інформації. Будь-яка відповідна інформація має бути включена в процес реєстрації жертв, навіть якщо вона є мінімальною. Вона може бути необхідною для розуміння інформації, яка з'явиться пізніше, або може стати основою для подальших розслідувань.

¹³ Зображення можуть включати фотографії або супутникові знімки.

10. Реєстраторам слід використовувати якомога більше незалежних джерел для кожного запису, який роблять.

Використання декількох незалежних джерел є корисним для всіх підходів до реєстрації даних про жертв. Це стосується не лише тих, хто використовує комбінацію розслідування на основі документів та на місці події. Наприклад, реєстратору, який використовує лише повідомлення ЗМІ, буде корисно зібрати якомога більше повідомлень про один і той самий інцидент, оскільки вони можуть мати різні першоджерела або містити різні деталі. Усі типи джерел можуть бути потенційно ненадійними та упередженими, незалежно від того, чи це урядові джерела, НУО чи свідки. Використання декількох незалежних джерел може допомогти виявити та виправити ці упередження і дати більш повну картину інциденту. Це також може допомогти вирішити протиріччя в доказах, або виявити фальсифікацію.

Розділ 3 – Дані

11. Реєстратори даних про жертв повинні пам'ятати про важливість добре організованої та послідовної системи роботи з інформацією, при цьому залишаючи місце для людського судження та гнучкості в її застосуванні.

Незалежно від методології, реєстраторам даних про жертв слід реєструвати дані послідовно за встановленими процедурами. Однак цій системі завжди потрібно бути достатньо гнучкою, щоб у разі виникнення сумнівів можна було на власний розсуд визначити, як реєструвати інформацію.

Збір даних

12. Реєстратори даних про жертв повинні систематично реєструвати конкретні деталі інформації, що допоможе забезпечити узгодженість і точність зібраної інформації.

Форми можуть допомогти реєстраторам даних про жертв послідовно і достовірно збирати конкретну інформацію. Це стосується як документальних доказів, так і свідчень свідків.

Копіювання інформації, що міститься в документі, у форму – хороший спосіб забезпечити точну обробку даних. Це також полегшує перевірку різних записів різними співробітниками, щоб зменшити кількість людських помилок.

Форми можуть бути особливо корисним інструментом для розслідування на місці. Якщо не зібрати всю наявну інформацію з самого початку, це може призвести до дороговартісної додаткової роботи з інформантами або до безповоротної втрати інформації. Заповнення форм під час або одразу після отримання свідчень знижує цей ризик. Однак реєстраторам даних про жертв слід обмежувати тип запитань, що ставляться під час опитування свідків, відповідно до оцінювання ризиків (див. розділ 4 про забезпечення безпеки персоналу та інших зацікавлених сторін під час реєстрації даних про жертв).

Форми мають бути не жорсткими анкетами, а радше вказівками, що підказують реєстратору всі важливі категорії інформації, яку йому потрібно зафіксувати. Занадто жорсткі форми можуть обмежити процес отримання свідчень і навіть завадити реєстраторам отримати необхідну інформацію.

13. Реєстраторам даних про жертв слід зберігати всі відповідні документи.

Реєстратори даних про жертв можуть виявити інформацію, яку вони не в змозі негайно проаналізувати (або повністю проаналізувати) з різних причин. Тому вони повинні бути готові зберігати цю інформацію, щоб вона не була втрачена або недоступна пізніше, коли буде можливо провести необхідний аналіз.

Рішення про запис або зберігання таких даних і документів має відповідати міркуванням безпеки, як пояснюється в розділі 4 цього документа. Як правило, реєстраторам даних про жертв необхідно збирати лише ту інформацію, яка їм потрібна і яку вони мають намір використовувати (див. стандарти 30 і 31).

Підтвердження даних

Під час реєстрації даних про жертв необхідно оцінювати різні аспекти інциденту. Факт смерті може бути легко підтверджений, наприклад, якщо є лікарняна картка тіла в морзі. Однак, іншу інформацію, пов'язану зі смертю, може бути важче підтвердити. Це включає:

- особу померлого;
- чи були вони цивільними особами, чи належали до озброєної групи;
- хто їх вбив; та
- як вони померли.

Реєстратори даних про жертв повинні досліджувати, підтверджувати та оцінювати достовірність цих даних, зібраних з різних джерел, доки вони не вважатимуть результат задовільним. Хоча спочатку не всі аспекти події будуть "підтверджені", це стане можливим поступово, в міру того, коли з'явиться більше інформації. Якщо дані не підтверджуються повністю одразу, це не означає, що їм не можна довіряти або що вони є неправдивими. Відкритий процес підтвердження запевняє кінцевих користувачів у тому, що вони можуть значною мірою довіряти даним про жертви.

Термін "підтвердження" використовується тут замість терміну "верифікація". У юридичному використанні дані можуть бути "верифіковані" лише за участю інституційних суб'єктів, таких як суди. Такі дані також відповідають певним стандартам доказовості. Якщо реєстратори даних про жертв самі не є частиною цих процесів, або не використовують конкретні дані, отримані в результаті цих процесів, вони не можуть стверджувати, що їхні дані є "верифікованими", тобто перевіреними. Однак вони можуть надавати дані, які заслуговують на довіру та які підтверджені до такого рівня, що робить їх корисними для кінцевих користувачів.

14. Реєстратори даних про жертв повинні мати процедуру підтвердження для оцінювання зібраних ними даних.

Процес підтвердження зазвичай складається з двох етапів. Першим етапом є визначення внутрішньої узгодженості наданої інформації; другим – перехресна перевірка її з інформацією, наданою з інших джерел.

Письмова чи усна інформація стає внутрішньо узгодженою, коли зв'язки між аргументами в ній логічні, тобто коли вона набуває сенсу в реальному контексті. Внутрішня узгодженість означає, серед іншого, що надана інформація вільна від суперечностей та логічних (або подібних) невідповідностей, які підривають довіру до неї.

Перехресна перевірка – це спроба підтвердити інформацію з інших джерел. Це є спроба підтвердити одну інформацію шляхом отримання інформації на ту саму тему з інших незалежних джерел. Сюди входять різні джерела одного типу (наприклад, новини з трьох різних ЗМІ, кожна з яких написана різними авторами з використанням різних першоджерел). Це також включає різні типи джерел (наприклад, порівняння відеозаписів, повідомлень у ЗМІ та свідчень свідків однієї події).

Процес підтвердження може мати кілька результатів. Він може:

- підтвердити початкову інформацію;
- припустити, що однозначний висновок наразі неможливий, оскільки з'являються різні погляди, які видаються однаково можливими; або
- призвести до рішення відкинути початкову інформацію.

Цей процес слід проводити паралельно з оцінюванням джерел (див. стандарт 8), щоб досягти задовільного рівня підтвердження.

15. Реєстраторам даних про жертв слід намагатися підтверджувати свої дані шляхом використання кількох незалежних джерел.

Використання декількох незалежних джерел для підтвердження інформації допомагає реєстраторам краще її оцінити. Реєстраторам даних про жертв потрібно підтверджувати інформацію про інцидент або смерть шляхом перехресної перевірки з іншими джерелами. У своїй оцінці їм також слід використовувати контекстуальну інформацію, а іноді й власні знання про встановлені факти щодо динаміки насильства або конфлікту.

Наявність інформації про одну подію з кількох незалежних джерел полегшує процес підтвердження (див. стандарт 10). Якщо це неможливо, можна скористатися одним особливо надійним і достовірним джерелом. Реєстраторам слід виділяти записи з одного джерела, щоб бути прозорими щодо обмежень їхніх даних. Це дозволяє кінцевим користувачам даних вирішувати, як розглядати ці випадки.

16. Реєстратори жертв повинні спланувати, як вирішувати розбіжності між джерелами інформації.

Використовуючи кілька джерел для підтвердження даних, реєстратори даних про жертв часто мають справу з різною інформацією про одну й ту саму подію або жертву.

Те, як реєстратори даних про жертв вирішують розбіжності, залежить від їхнього доступу до джерел та від інших факторів. Рішення включають в себе:

- *Надання пріоритету певним джерелам:* це пов'язано з оцінюванням джерел. Реєстратори даних про жертв можуть вибрати для реєстрації інформацію, надану джерелом, яке вони вважають найнадійнішим з-поміж суперечливих джерел.
- *Повідомлення про розбіжності:* наприклад, реєстратори жертв можуть використовувати числові діапазони, в яких повідомляється про різну кількість загиблих під час однієї і тієї ж події. Це дозволяє реєструвати від найнижчої до найвищої можливої кількості жертв.

- *Використання категорій, які уникають або відкладають вирішення розбіжностей:* сюди відносяться такі терміни, як "невідомо", "не підтверджено", або "не підкріплено".
- *Залишати справи відкритими до отримання додаткової інформації:* реєстратори даних про жертв можуть відстежувати подію до отримання нової інформації, яка могла б прояснити деталі та дозволити підтвердити її відповідно до мінімальних стандартів.
- *Діалог з джерелами:* це не завжди можливо і має відбуватися з дотриманням стандартів безпеки як для персоналу, так і для свідків.

Реєстраторам даних про жертв належить завжди зберігати інформацію про інцидент у своїй базі даних, навіть якщо між джерелами немає узгодження або неможливо одразу повністю підтвердити інцидент. Публікація непідтверджених даних – це інше питання, яке не повинно впливати на рішення про реєстрацію та збереження інформації (див. розділ 6 про публікацію).

Введення даних

17. Реєстраторам даних про жертв належить встановити стандартні операційні процедури для забезпечення послідовного внесення даних до своєї бази даних.

Реєстратори даних про жертв повинні вносити інформацію до своєї бази даних послідовно, щоб уникнути людських помилок. Це підвищує точність зібраних даних і гарантує, що всі записи є однаково достовірними. Розробка стандартних операційних процедур і кодифікація процесу введення даних допомагає досягти цієї послідовності. Процедури та коди можуть мати форму книги кодів. Це єдиний документ, який описує:

- зміст і структуру бази даних;
- як користуватися, або заповнювати базу даних; та
- визначення різних категорій, що використовуються.

Такий документ гарантує, що дані вводяться послідовно і точно, в тому числі новим персоналом, і повинен містити чіткі інструкції щодо уникнення дублювання даних і внесення змін до існуючих даних.

18. Усі записи належить залишати відкритими, щоб можна було вносити нову інформацію.

Реєстраторам даних про жертв слід зберігати свої записи відкритими та тимчасовими, щоб можна було додавати нову інформацію та підтверджувати її. Відкритість реєстраторам даних про жертв дозволяє постійно вдосконалювати базу даних з точки зору якості та обсягу.

Реєстраторам даних про жертв, якщо це можливо і доцільно, слід використовувати програмне забезпечення для контролю версій, щоб забезпечити правильне управління новою інформацією в існуючих записах. Це дозволяє їм відстежувати зміни, внесені в базу даних, і бачити, хто це зробив. Це також може дозволити їм повернутися до старіших версій бази даних, якщо необхідно. Відстеження інформації та її джерел також є належною практикою, що створює ланцюжок зберігання та хронологію документів для юридичних потреб.

Контроль якості

19. Реєстратори даних про жертв повинні розподіляти складові частини процедури реєстрації між різними людьми, щоб мінімізувати людські помилки та спростити роботу.

Забезпечити якість даних легше, якщо це багатоетапний процес, в ідеалі – із залученням різних людей на різних етапах. Поділ складного завдання на керовані етапи спрощує роботу і допомагає мінімізувати людські помилки. Різним співробітникам потрібно перевіряти роботу після кожного етапу, щоб виявити і виправити помилки або розбіжності в інтерпретації інформації.

20. Реєстраторам даних про жертв слід розглянути можливість того, щоб співробітники перевіряли роботу один одного перед тим, як підтвердити інцидент/особу.

Персоналу необхідно не спотворювати, не втрачати, та не відкидати інформацію, яка пов'язана або може бути пов'язана з жертвами. Результати кодування можуть дещо відрізнятися залежно від того, хто виконавець. Для досягнення кращої якості кодування даних, належна практика рекомендує, щоб кілька людей перевіряли запис перед тим, як він буде підтверджений. Це зменшує ймовірність того, що інформація була пропущена, або їй було надано занадто високий (або занадто низький) пріоритет.

21. Реєстратори даних про жертв повинні мати способи уникнення дублювання записів.

Збір інформації з незалежних джерел про одну й ту саму подію має вирішальне значення для встановлення достовірності інциденту. Однак це не повинно призводити до дублювання записів реєстрації. Це ненавмисно збільшить загальну кількість зареєстрованих жертв, або інцидентів. Щоб уникнути подвійного підрахунку, важливо визначити, про яку саме жертву, чи інцидент, йдеться мова. Це можна робити через певні проміжки часу або після завершення процесу збору. Зазвичай, це називається процесом "дедуплікації". Залежно від обсягу зібраної інформації, це можна робити вручну або за допомогою комп'ютерних алгоритмів.

Саморобний вибуховий пристрій,
знайдений у східному Багдаді, 2005 р.

Розділ 3

Визначення та категоризація

Вступ

Термінологія, яку використовують реєстратори даних про жертв, і те, як вони класифікують інформацію, є важливою частиною їхньої методології. Це стосується, зокрема, збору та введення інформації (як визначено та представлено в розділі 3 глави 2 цього документа). З цієї причини для реєстраторів даних про жертв дуже важливо обирати категорії та визначення, які відповідають стандартизованим мінімальним вимогам.

Чіткі визначення та категорії є ключовим аспектом належної практики процесу реєстрації даних про жертв. Зокрема, вибір визначень та їх послідовне застосування мають вирішальне значення для забезпечення якості отриманих даних. Це особливо важливо з огляду на характер інформації та обставини, за яких вона була зібрана. Визначення та категорії матимуть політичне та, можливо, юридичне значення. У свою чергу, узгоджені, прозорі визначення та категорії покращують розуміння реєстрації даних про жертв кінцевими користувачами.

Цей розділ пропонує структуру, яка допоможе реєстраторам даних про жертв вибрати відповідні визначення для їхнього проєкту. Він також містить вказівки щодо прийняття рішень стосовно категоризації та належного використання цих категорій.

У першій главі цього розділу представлено основні принципи, якими повинні керуватися реєстратори даних про жертв при виборі та використанні визначень і категорій.

Друга глава присвячена тому, як вибрати визначення та категорії при створенні проєкту з реєстрації даних про жертв. В ній пояснюється, чим реєстраторам слід керуватися при прийнятті таких рішень.

Третя глава розкриває, як реєстраторам даних про жертв слід поводитися з інформацією про невпізнаних та зниклих безвісти осіб.

Глава 1 – Принципи, на яких базуються визначення та категоризація

Наступні принципи були визначені як такі, що мають найбільше відношення до цієї сфери практики, і детально представлені тут:

Реєстраторам даних про жертв слід обирати інклюзивні визначення та категорії

Реєстраторам даних про жертв слід обирати визначення та категорії, які прямо, чи опосередковано, не передбачають підтримку жодної зі сторін конфлікту або ситуації збройного насильства. Це означає, що вони повинні уникати використання термінів, або категорій, які можуть свідчити про упередженість щодо певної ідеології, групи, організації, фізичної, чи юридичної особи. Тому, наскільки це можливо, реєстраторам даних про жертв належить використовувати існуючі добре розроблені терміни в таких галузях, як право або академічні джерела.

Вибір, який роблять реєстратори даних про жертв щодо того, кого долучити до сфери своєї роботи, також сприяє демонстрації їхньої інклюзивності. Критерії включення мають бути якомога ширшими і в ідеалі охоплювати всіх жертв збройного насильства в конкретному контексті. Однак, залежно від мети проєкту реєстрації даних про жертв, не завжди можливо або бажано мати настільки широку сферу охоплення. У таких випадках реєстратори даних про жертв повинні бути прозорими щодо цього і публікувати свої критерії включення та виключення. Їм належить пояснити причини свого вибору, як стратегічні, так і суто прагматичні.

Реєстраторам даних про жертв належить бути прозорими щодо визначень і категорій, які вони використовують, та джерел, з яких вони взяті.

Ключовим аспектом прозорості є чітке формулювання визначень, які використовують реєстратори даних про жертв. Їм також необхідно вказати джерело визначень, якщо вони взяті з інших галузей, таких, як національне чи міжнародне право, або з академічних джерел. Їм потрібно публікувати обґрунтування своєї категоризації осіб та інцидентів, а також пояснити, як були прийняті ці рішення. Це особливо важливо у випадках, які можуть бути суперечливими, або невизначеними.

Реєстраторам належить зробити ці визначення і категорії доступними для зацікавлених сторін у процесі реєстрації жертв та тих, хто працює з їхніми даними. Вони також повинні бути пояснені в усіх внутрішніх документах щодо методології реєстрації даних про жертв, щоб їх розуміли всі співробітники. Це також дозволяє реєстраторам ділитися визначеннями та категоріями з конкретними партнерами за запитом.

Реєстраторам даних про жертв слід послідовно застосовувати обрані ними визначення і категорії протягом усього процесу реєстрації цих даних про жертв.

Реєстратори даних про жертв повинні застосовувати визначення і категорії послідовно і точно, щоб забезпечити якість зареєстрованих даних. Використання стандартизованих визначень і категорій протягом усього процесу реєстрації дозволяє отримати більш обґрунтовані дані, які потенційні користувачі вважають надійнішими.

У потенційно суперечливих випадках реєстраторам потрібно зазначати – принаймні для внутрішнього користування – чому особи були класифіковані в той чи інший спосіб. Це стосується випадків, які важко класифікувати через брак підтверджуючої інформації і до яких не слід ставитися так само, як до повністю підтверджених.

Визначення та категорії можуть змінюватися з часом через мінливий характер насильства, що підлягає моніторингу. Наприклад, поняття "комбатант" є недоцільним у контексті насильства по відношенню до протестувальників, оскільки це поняття стосується саме законів збройного конфлікту. Однак, у неміжнародному збройному конфлікті насильство за участю протестувальників може потенційно вимагати використання терміну "комбатант".

Реєстраторам даних про жертв належить зазначати точний час внесення будь-яких змін у свої визначення і категорії, а також пояснювати, як і чому вони були змінені. Точно визначити такі зміни може бути складно. Тому, щоб не бути втягнутими в дебати навколо юридичних понять, реєстратори можуть використовувати загальний термін, не обмежений міжнародним гуманітарним правом, наприклад, "учасник бойових дій".

Глава 2 – Вибір та застосування визначень і категорій для реєстрації даних про жертв

22. Реєстратори даних про жертв повинні встановлювати чіткі критерії включення і виключення та пояснювати причини їхнього вибору.

Критерії включення та виключення визначають сферу застосування проєкту з реєстрації даних про жертв. Вони визначають, кого і що охоплює ініціатива. Вони можуть включати такі критерії, як особи і групи, що реєструються (наприклад, лише цивільні особи, або як бійці так і цивільні); як вони загинули (тип зброї або насильства, що було застосоване, наприклад, повітряна атака); проміжок часу і географічні райони, що охоплюються.

При визначенні критеріїв включення і виключення, реєстратори даних про жертв повинні бути максимально конкретними щодо таких речей, як:

- часовий проміжок;
- географічна територія або території;
- конфлікт що реєструється (може бути кілька конфліктів в одній країні, або в регіоні);
- суб'єкти конфлікту;
- чи реєструються всі смерті, лише цивільних чи лише комбатантів;
- всі або тільки деякі групи населення (наприклад, за релігійною, етнічною чи політичною ознакою);
- та смерті від усіх видів насильства або тільки спричинені конкретною зброєю.

23. Реєстратори даних про жертв повинні обирати визначення та категорії, що відповідають їхньому контексту та меті їхньої ініціативи.

Для проєктів з реєстрації даних про жертв дуже важливо обирати категорії та визначення, які відповідають цілям проєкту. Важливо, щоб вони були зрозумілі як реєстраторам, так і кінцевим користувачам. Визначення та категорії будуть сильно залежати від того, чи має на меті проєкт, наприклад, просто підвищити обізнаність про проблему, привернути увагу до порушень законодавства або допомогти надати компенсацію сім'ям жертв. Аналогічно, тип зареєстрованого насильства та його характер (міжнародний чи національний) також вплине на визначення та категорії, що застосовуються. Вибір визначень також має відповідати будь-якій конкретній меті реєстратора, наприклад, моніторинг уразливих груп (таких, як жінки, або діти).

Тому, рішення про визначення різних категорій, до яких будуть віднесені необроблені дані, є ключовим елементом у розробці ініціативи з реєстрації даних про жертв.

На етапі збору даних також важливо враховувати, які визначення та категорії можуть підтримуватися доступними джерелами. Наприклад, обмеження, викликані використанням недостатньо детальних звітів, можуть ускладнити застосування категорій, які вимагають більше інформації (наприклад, про те, чи брала особа участь у бойових діях). Однак, це не означає, що реєстраторам слід повністю уникати таких категорій. Загалом, краще обирати визначення та категорії, які максимально підвищують достовірність та вплив даних про жертви на якомога ширшу аудиторію.

Якщо реєстрація даних про жертв має на меті висвітлити вплив конкретної зброї, або вплив конфлікту на конкретну групу населення (наприклад, чоловіків, жінок, або дітей), рекомендується, щоб реєстратори даних про жертв зверталися до міжнародно визнаних джерел і використовували їхні визначення та категорії.

Також рекомендується, щоб реєстратори консультувалися з відповідними юридичними експертами при розробці цих категорій. Це допоможе їм якомога точніше використовувати всі застосовні правові поняття або категорії. Це також допоможе реєстраторам знати і розуміти права людини, або подібні ширші контексти, в яких вони працюють і на які впливає їхня діяльність.

24. Реєстратори даних про жертв повинні визначити початковий набір інформаційних пунктів, категорій та визначень перед початком роботи з реєстрації даних про жертв і застосовувати їх послідовно протягом усього процесу реєстрації.

Реєстратори повинні на початку проєкту з реєстрації даних про жертв визначити, які категорії та визначення використовувати, і навчити весь персонал як їх застосовувати. Це гарантує, що отримані дані про жертв є послідовними і точними на кожному етапі. Важливо послідовно застосовувати визначення при класифікації первинних даних на кожному етапі методології реєстрації даних про жертв, а особливо під час введення даних та контролю якості. Досягненню цієї мети сприяє залучення різних співробітників для введення даних і перевірки того, як застосовуються категорії та визначення (докладніше про введення даних і контроль якості див. у розділі 2, глава 3).

Реєстрацію даних про жертв часто проводять у нестабільних умовах. Визначення та категорії, створені на початку реєстрації даних про жертв, можуть не відповідати цілям, або контексту, в якому ведеться реєстрація, пізніше. Визначення та категорії можна і потрібно змінювати, якщо цього вимагає контекстуальний аналіз. У цьому випадку, реєстратори даних про жертв повинні зробити цю інформацію загальнодоступною. Їм належить пояснити, чому змінилися визначення, категорії, або і те, й інше, та вказати точну дату змін.

25. Реєстратори даних про жертв повинні мати можливість характеризувати інформацію як "непевну", або "попередню", якщо інформації недостатньо для прийняття чіткого рішення.

Такі категорії, як ті, що стосуються бойового статусу особи, часто важко визначити, особливо якщо інформація з джерела є неповною або нечіткою щодо деталей участі особи у відомій озброєній групі, або її членства в ній. Невизначеність може стосуватися й інших аспектів: визначення того, чи відносити особу до категорії дорослих або дітей, також може бути проблематичним. Один із способів вирішити цю проблему – створити внутрішні процедури або форуми для обговорення складних випадків.

Важливо тримати в полі зору незавершені записи з непідтвердженими даними, оскільки згодом може з'явитися можливість підтвердити ці дані. Вони також важливі для складання повнішої картини впливу насильства. Належна практика полягає в тому, щоб позначати такі випадки (або конкретні деталі в них) як "непевні" чи "непідтверджені" або перераховувати їх окремо від підтверджених випадків. Зберігання цих записів дозволяє зберігати всі наявні дані та джерела з надією на те, що пізніше можна буде додати більше інформації. Це може бути можливим, коли конфлікт завершиться, і такі справи можна буде розслідувати далі.

26. Реєстраторам даних про жертв слід враховувати питання категоризації при створенні своєї бази даних.

База даних з реєстрації жертв повинна бути побудована таким чином, щоб не виключати жодної важливої інформації. Таке виключення може статися, якщо структура бази даних є занадто вимогливою або жорсткою для типу отриманих даних. Наприклад, база даних, де категорія "вік" вимагає певної кількості років, може виключити категоризацію осіб, точний вік яких невідомий. Використання гнучкіших варіантів (таких, як "дорослий", "дитина" або "невідомо", а також можливість ввести конкретний вік) є зручним способом максимізувати деталізацію і водночас забезпечити корисний аналіз. Бути якомога точнішим – це цінно, але реєстратори даних про жертв повинні бути обережними, щоб не ускладнювати реєстрацію інформації, яку вони мають. Це може завадити їхньому аналізу та обмежити їхню здатність ефективно використовувати базу даних пізніше.

Реєстратори даних про жертв повинні будувати свої бази даних на основі найширших рівнів корисних деталей для кожного пункту даних, надаючи при цьому можливість реєструвати більш детальні дані, якщо вони доступні. Наприклад, реєстратор даних про жертв може створювати категорії для реєстрації типу зброї, що використовувалася під час інциденту. На найширшому рівні можуть застосовуватися такі категорії, як "вибухова зброя", "стрілецька зброя", або "хімічна зброя". Якщо реєстратор знає конкретний тип використаної зброї, він може додати цю інформацію до додаткової підкатегорії. Наприклад, якщо особу було вбито бочковою бомбою, цей випадок може потрапити до відповідної підкатегорії "вибухова зброя".

Глава 3 – Реєстрація даних про жертв у випадку невстановлених людських останків та зниклих безвісти

27. Реєстраторам даних про жертв слід реєструвати смерть невпізнаних осіб як не ідентифіковані, з максимально можливими деталями.

Людські останки, в тому числі цілі тіла, можуть бути виявлені під час або після збройного конфлікту. Якщо компетентні органи не можуть належним чином ідентифікувати тіло, особа класифікується як "невпізнане тіло". Навіть без конкретної ідентифікації, наприклад імені або дати народження людини, реєстратори даних про жертв можуть записати наявну інформацію про місце, час і причину смерті, якщо вони відомі. Ці деталі можуть допомогти розрізнити жертв, чия особиста інформація не доступна відразу.

Ця інформація важлива для відстеження загальної кількості жертв у конфлікті, а також для потенційної ідентифікації на більш пізньому етапі, можливо, після завершення конфлікту. Наприклад, інформація, що зберігається деінде, про обставини зникнення або останнє відоме місцезнаходження осіб, такі дані про невпізнані тіла також можуть бути корисними для їхньої ідентифікації відповідним органом.

Відсутність інформації про особу людини може ускладнити отримання більш детальної інформації про конкретні обставини смерті. Однак, якщо деякі категорії залишити порожніми або позначити як "невідомо", це не вплине на інші дані, отримані з бази даних, і допомагає подальшим дослідженням, коли це дозволяє контекст.

28. Реєстратори даних про жертв повинні звертатися до зовнішніх баз даних про зниклих безвісти, або скласти список самостійно, щоб допомогти з'ясувати, чи є вони жертвами.

Зниклі безвісти – це особи, які вважаються зниклими безвісти або про яких сім'ї не мають жодних відомостей. Вони залишаються зниклими безвісти, поки їх не знайдуть і не встановлять їхній стан здоров'я чи смерть. Деякі організації, наприклад, Червоний Хрест і Червоний Півмісяць або Міжнародна комісія з питань зниклих безвісти, займаються реєстрацією людей, які вважаються зниклими безвісти. Деякі реєстратори даних про жертв можуть також зберігати бази даних про зниклих безвісти.

Ініціативи з реєстрації даних про жертв можуть допомогти в пошуку зниклих безвісти, оскільки вони можуть допомогти скласти вичерпні списки всіх зниклих безвісти в конкретній ситуації.

Підтвердження того, що зникла безвісти особа дійсно мертва, часто може вимагати, за потреби, проведення розслідування компетентними органами за підтримки інших зацікавлених організацій.

Жінка стоїть усередині руїн свого будинку
в Шрі-Ланці © Conor Ashleigh/AusAID.

Розділ 4

Безпека

Вступ

У цьому розділі підкреслюється важливість безпеки зацікавлених сторін. Це стосується персоналу, постраждалих груп населення, та свідків. У ньому пояснюється, чому і як реєстратори даних про жертв повинні визнавати і виконувати свій обов'язок гарантувати безпеку всіх зацікавлених сторін. Впровадження цих стандартів підтримує якість і легітимність даних, гарантуючи, що реєстратори даних про жертв збирають і зберігають дані належним чином.

Реєстраторам даних про жертв доступні різні рівні безпеки та ресурсів. Ці стандарти рекомендують підхід до розробки політики безпеки, заснований на аналізі та оцінці. Це дозволяє реєстраторам даних про жертв адаптувати свій підхід у найбільш відповідний спосіб залежно від обмежень і загроз, з якими вони стикаються. Загалом, реєстратори даних про жертв, повинні обмежувати свої цілі або діяльність, а не знижувати стандарти безпеки, коли зміна умов (наприклад, зростання рівня насильства) змушує їх переоцінювати безпеку своєї роботи.

Ці стандарти безпеки мають на меті підвищити обізнаність реєстраторів даних про жертв щодо важливості планування та оцінювання безпеки перед початком своєї діяльності. Якщо реєстратори даних про жертв почнуть збір даних, не спланувавши та не розробивши належних заходів безпеки, їхні дані опиняться під загрозою. Це, у свою чергу, створює ризик для безпеки тих, хто надав інформацію, а також членів персоналу і, можливо, ширшої спільноти, в якій вони працюють. Як і будь-який інший аспект реєстрації даних про жертв, планування безпеки до початку роботи є необхідною умовою для її успіху. Реєстраторам даних про жертв слід розглянути можливість розробки заходів безпеки даних разом із методологією.

Впровадження цих стандартів також сприятиме вищому рівню обміну даними. Це сприятиме співпраці і тим самим дозволить отримати більш гармонізовані та авторитетні дані. Здатність гарантувати належну безпеку є ключовим фактором розбудови довіри між організаціями, заохочення співпраці та обміну інформацією у цій сфері.

У першій главі цього розділу представлено основні принципи, якими повинні керуватися при розробці будь-якої політики безпеки для реєстраторів даних про жертв.

У другій главі розглядається невід'ємний ризик, пов'язаний із зберіганням інформації про осіб, і те, як цей ризик змінюється протягом усього циклу реєстрації даних про жертв. В ній даються рекомендації, як оцінити цей ризик.

У третій главі викладено стандарти захисту реєстраторів даних про жертв. Вона зосереджена на способах для реєстраторів зменшити ризик для них, оскільки жодна реєстрація даних про жертв не повинна наражати персонал на небезпеку.

Четверта глава більш конкретно зосереджена на ключових аспектах планування та забезпечення захисту даних. Це гарантує, що, незважаючи на роботу в різних контекстах і з різними цілями, всі реєстратори даних про жертв ставлять необхідні запитання та відповідають на них перед початком своєї діяльності з реєстрації.

На додаток до цих стандартів, реєстраторам даних про жертв слід ознайомитися з Професійними Стандартами МКЧХ щодо роботи із захисту.¹⁴ Особливо актуальними є розділ 1 (Загальні принципи в роботі з захисту), та розділ 6 (Управління конфіденційною інформацією у сфері захисту).

Глава 1 – Принципи, що лежать в основі стандартів безпеки під час реєстрації реєстрації даних про жертв

Наступні принципи були визначені як найбільш релевантні для цієї сфери і тому представлені тут більш детально:

Реєстратори даних про жертв повинні розробляти свою політику захисту даних відповідно до принципу "не нашкодь".

Принцип "не нашкодь" вимагає, щоб будь-яке рішення у сфері безпеки ґрунтувалося на періодичній систематичній оцінці ризиків. Це необхідно для виявлення загроз, що виникають, та підготовки до їхніх можливих наслідків.

Певний рівень прозорості має бути запроваджений щодо протоколів безпеки для визначених ключових аудиторій.

Прозорість повинна бути обмеженою, коли йдеться про заходи безпеки. Реєстратори даних про жертв не зобов'язані ділитися з громадськістю всією своєю структурою безпеки. Однак їм потрібно враховувати, як прозорість у відносинах з конкретними аудиторіями може принести користь їхній діяльності.

Реєстраторам даних про жертв належить бути відкритими зі своїм персоналом щодо ризиків, на які вони йдуть, та способів, якими організація намагається зменшити ці ризики. Їм належить бути прозорими зі своїми джерелами щодо того, як організація використовуватиме надану ними інформацію. Це включає пояснення того, які персональні дані будуть передані або розкриті. Для решти спільноти та широкої громадськості прозорість полягає в наданні доступу до даних. Постраждалі групи населення мають право на отримання інформації, але це право завжди має бути збалансоване з правом на приватність осіб, яких стосуються ці дані.

Реєстратори даних про жертв можуть заохочувати кінцевих користувачів самостійно оцінювати ефективність своїх заходів безпеки, тим самим заохочуючи їх до більш активної взаємодії зі своїми даними, що може вимагати від них розкриття інформації про інструменти, які вони використовують. Реєстратори даних про жертв повинні бути готові поділитися деякими своїми протоколами, щоб побудувати довіру з тими, з ким вони хочуть обмінюватися даними. Наприклад, їм може знадобитися пояснити протокол у разі порушення безпеки та ймовірної компрометації даних.

¹⁴ <https://www.icrc.org/en/publication/0999-professional-standards-protection-work-carried-out-humanitarian-and-human-rights>

Реєстратори завжди несуть відповідальність перед тими, кого їхні дані можуть наражати на ризик.

З огляду на характер даних, зібраних реєстраторами даних про жертв, реєстратори несуть постійну відповідальність за захист своїх джерел, персоналу, та інших зацікавлених сторін, яких це безпосередньо стосується. Цей принцип тісно пов'язаний з принципом "не нашкодь". Така відповідальність реалізується шляхом застосування принципу прозорості.

Реєстратори даних про жертв повинні завжди нести відповідальність перед тими, на життя кого можуть вплинути їхні дані. Це означає, що вони несуть відповідальність за розробку процедур безпеки та інформування всіх зацікавлених сторін про ризики, на які вони наражаються, а також про засоби, які існують для зменшення цих ризиків. Дізнавшись про уразливість у своїй системі безпеки, реєстратор несе відповідальність за те, щоб бути прозорим щодо цього та інформувати тих, хто може постраждати, найкращим можливим чином. Хоча дехто може вважати, що повідомлення про порушення протоколу зашкодить їхній легітимності, це занепокоєння ніколи не повинно бути важливішим за безпеку зацікавлених сторін.

Глава 2 – Ризики та процес реєстрації даних про жертв

29. Реєстратори даних про жертв повинні проводити постійне оцінювання ризиків, щоб забезпечити безпеку людей, яких вони залучають до своєї роботи з реєстрації даних про жертв.

Усі структури безпеки повинні ґрунтуватися на постійній оцінці ситуації, в якій здійснюється діяльність з реєстрації даних про жертв. Це оцінювання повинно враховувати мету реєстратора даних про жертв і, в свою чергу, повинно враховувати модифікації або зміни цієї мети. Такі оцінювання є хорошим способом для реєстраторів визначити різні ризики та загрози, пов'язані з їхньою діяльністю. Сюди входять і юридичні загрози, які часто залишаються поза увагою.

Реєстратори даних про жертв, які працюють в умовах активного конфлікту, перебувають в особливо нестабільній ситуації. Оскільки їхні умови безпеки можуть змінюватися, важливо, щоб вони, відповідно, проводили оцінювання рівня безпеки і розробляли політики. Наприклад, реєстраторам даних про жертв необхідно мати процедури для захисту даних, які можуть піддатися атаці. Це може включати рішення про те, як погіршити дані, щоб зловмисник не міг ними скористатися.

Реєстратори даних про жертв повинні гарантувати безпеку тих, хто надає дані, і безпеку їхньої інформації. Їм також слід враховувати, як поведінка їхніх інформантів може вплинути на організацію та її діяльність, і включити це у своє оцінювання ризиків. Наприклад, інформанти можуть привернути увагу антагоністично налаштованих суб'єктів до діяльності організації, що займається реєстрацією даних про жертв, наражаючи на небезпеку її персонал і дані.

30. Реєстраторам даних про жертв слід проаналізувати який ризик пов'язаний з тими чи іншими даними, які вони збирають.

Перш ніж вирішити, як захистити свої дані, реєстратори даних про жертв повинні розглянути, який вплив може мати характер цих даних на всіх, хто був залучений до їх збору, а також на тих, хто буде їх використовувати. Це означає, що реєстратори даних про жертв повинні оцінювати ризик збору певних видів даних – наприклад, інформацію про етнічну приналежність.

Реєстратори повинні усвідомлювати безпекові ризики та загрози, пов'язані з даними, які вони збирають, і ретельно вивчати їх перед тим, як зібрати дані. Наприклад, постійно реєструючи додаткові ідентифікаційні дані може бути недоцільною стратегією, оскільки, при неналежному ставленні, може призвести до збільшення загрози для джерела. Важливо, щоб реєстратори даних про жертв оцінювали рівень деталізації інформації, яку вони збирають, зважаючи на принцип "не нашкодь". Це допомагає гарантувати, що ці дані не матимуть небезпечних наслідків для тих, хто їх надав. Зрештою, обробка даних повинна відповідати заявленим цілям реєстратора даних про жертв. Реєстратори даних про жертв повинні гарантувати, що обробляється лише мінімум даних, необхідних для досягнення цих цілей, зокрема персональних даних

Анонімний запис свідчень все ще може наражати свідка на небезпеку. Часто, незважаючи на анонімність, легко ідентифікувати свідка за наданою ним/нею інформацією. У таких випадках анонімний запис не гарантує безпеку. Перш ніж приймати рішення про документування анонімних свідчень, необхідно оцінити ризик, пов'язаний з ними. Анонімність не слід вважати автоматично ефективним способом захисту свідка. Це, радше, спосіб поважати їхнє прагнення до анонімності. Реєстратори даних про жертв також повинні враховувати питання ризику та конфіденційності при зборі й повторній публікації загальнодоступної інформації.

31. Реєстраторам даних про жертв слід оцінити, які типи даних слід збирати, а які виключити, відповідно до рівнів захисту, які вони можуть гарантувати, та потреби у зберіганні цієї інформації.

У міру збору детальніших даних, рівень захисту повинен відповідно зростати. Якщо реєстратори даних про жертв не можуть забезпечити належний захист, певні дані не слід збирати, оскільки це може поставити під загрозу як тих, хто їх збирає, надає та інших.

Таке оцінювання особливо важливе при зборі чутливих даних, наприклад, про релігію, етнічну приналежність, сексуальну орієнтацію, родинні зв'язки, на підставі яких люди часто піддаються дискримінації. Такі дані можуть бути дуже важливими в постконфліктних умовах, коли починається процес встановлення істини та примирення. Значна частина даних, які можуть мати вирішальне значення для успіху цих зусиль, може бути безповоротно втрачена, якщо їх не зібрати за першої ж нагоди, яка може статися під час конфлікту. Таким чином, у реєстраторів даних про жертв можуть виникнути потужні стимули для збору дуже чутливої інформації. Однак реєстратори даних про жертв повинні збирати лише ті дані, які необхідні для їхніх конкретних цілей, і які вони можуть захистити в даному контексті. Якщо вони не можуть гарантувати такий захист, вони повинні переглянути ці цілі.

Ризики, пов'язані з чутливими даними, включають маніпуляції з ними, або їх використання для дискримінації людей. Це також може бути використано у злочинних діях, таких як вимагання, або навіть позасудові вбивства. Такі ризики вимагають особливих пересторог при прийнятті рішень збирати чи виключити такі дані. Вони також вимагають високого рівня ретельності щодо того, чи є збір таких даних необхідним, або пропорційним заявленим цілям, чи цілям обробки даних.

Хоча рішення про те, які дані збирати, залишається за реєстраторами даних про жертв, ці стандарти визначають базовий рівень, який має на меті гармонізувати набори даних на місцях і полегшити обмін даними між реєстраторами та кінцевими користувачами. Мінімальна інформація, яку ці стандарти рекомендують збирати реєстраторам даних про жертв, включає:

- кількість вбитих;
- місце інциденту;
- дату інциденту; та
- джерело інформації.

Стандарти також рекомендують збирати наступну інформацію, якщо вона доступна:

- ім'я, вік, стать жертви;
- засоби, за допомогою яких вони були вбиті; і
- задіяні в інциденті суб'єкти.

Детальнішу інформацію про ці пункти див. у вступі до цих стандартів.

32. Реєстраторам даних про жертв слід усвідомлювати, що ризики змінюються, і визначати, які ризики пов'язані з кожним етапом процесу реєстрації даних про жертв.

Як зазначено в розділі 2 цих стандартів, в процесі реєстрації даних про жертв визначено п'ять окремих компонентів:

- збір інформації;
- оцінювання джерел;
- підтвердження;
- введення даних; та
- внутрішній контроль якості.

Коли реєстратори даних про жертв проходять ці етапи, не обов'язково в такому порядку, дані, які вони збирають, матимуть різні рівні уразливості. Тому вони вимагатимуть різних рівнів або видів уваги. Наприклад, загальна закономірність, виявлена реєстраторами даних про жертв, які проводять розслідування на місцях, полягає в тому, що на місці збір невеликих обсягів даних (обмежені цим місцем збору) піддається високому ризику. Коли дані потрапляють до сховища, підвищена безпека зменшує ризик, але тоді під цей ризик потрапляє більша кількість даних.

Ризик також різниться залежно від методології. Наприклад, краудсорсингова реєстрація даних про жертв потребує від реєстраторів мати справу з великими обсягами інформації, яка не обов'язково пов'язана з метою їхньої організації і яку вони не хочуть зберігати. Це означає, що реєстратори даних про жертв, які працюють на основі краудсорсингової ¹⁵ методології, повинні обробляти небажані дані, які несуть потенційні ризики для їхніх джерел.

¹⁵ Краудсорсинг дозволяє людям повідомляти про інцидент, свідком або жертвою якого вони стали. Це стає можливим завдяки обміну текстовими, фото- чи відео повідомленнями електронною поштою або будь-якою іншою обраною мобільною мережею чи інтернет-платформою.

33. Реєстратори даних про жертв повинні отримати інформовану згоду своїх свідків стосовно усіх цілей, для яких реєстратори будуть використовувати їхні дані.

Записуючи свідчення, незалежно від того, чи даються вони анонімно, чи ні, реєстратори даних про жертв повинні чітко пояснити свідку, як вони планують використовувати їх інформацію, і отримати їхню згоду щодо кожної конкретної цілі. Це може включати зберігання її в базі даних, публікацію у звіті, використання в адвокаційних цілях, або передачу до суду. Реєстратор даних про жертв також повинен чітко пояснити свідку, які ризики пов'язані з наданням ними свідчень. Реєстратору даних про жертв дуже важливо переконатися, що свідок розуміє ці ризики. Однак, реєстратори даних про жертв повинні поважати готовність свідка йти на такий ризик. Отримуючи інформовану згоду, реєстратори даних про жертв повинні також інформувати свідків про їхнє право відкликати цю згоду, за винятком випадків, коли дані вже були використані. Наприклад, якщо дані були передані за згодою до суду, вони не можуть бути відкликані, за винятком випадків, визначених законом.

Усі реєстратори даних про жертв повинні розробити процедури інформованої згоди. Це можуть бути письмові, підписані форми, залежно від оцінки ризиків.

Вичерпний перелік усіх можливих способів використання даних, зібраних шляхом реєстрації даних про жертв, був би дуже довгим. Реєстратори даних про жертв повинні розробити власну процедуру інформованої згоди з огляду на свої цілі. Процедура інформованої згоди повинна передбачати всі конкретні види використання зібраних даних. Це необхідно, навіть якщо деякі види використання можуть не бути негайними і залежатимуть від певних змін у фінансуванні чи конфліктній ситуації. Такі способи використання можуть включати: негайну або майбутню публікацію; передачу даних системі правосуддя перехідного періоду, чи до суду¹⁶; або передачу їх гуманітарним організаціям, правозахисникам.

Може бути важко знову знайти свідка, щоб отримати згоду на нове використання його даних, тому всі заплановані способи використання повинні бути включені в початкову форму. У будь-якому випадку, реєстрація даних про жертв, що спирається на прямі свідчення, вимагає, щоб свідки надали вільну, поінформовану і явно виражену згоду на всі ці заплановані види використання.

Отримання інформованої згоди від свідків є частиною етики та належних практик роботи з реєстрації даних про жертв. Для належного отримання інформованої згоди, реєстратори даних про жертв повинні переконатися, що згоду дає людина, яка повністю розуміє, на що вона погоджується. Загальна рекомендація полягає в тому, щоб надати свідку перекладену версію документа мовою, якій він віддає перевагу. Крім того, перекладач або культурний посередник повинен бути присутнім, коли реєстратор даних про жертв пояснює свідкові зміст документу, а також всі різні способи використання його/її свідчень. Важливо також пояснити свідку, як і коли він може відкликати цю згоду.

¹⁶ У цьому випадку корисно вказати, чи можуть свідчення бути передані стороні обвинувачення чи стороні захисту, або обом сторонам.

34. Реєстраторам даних про жертв потрібно бути обізнаним про діяльність інших постачальників гуманітарної допомоги та підтримки прав людини в зоні їхньої діяльності, тому вони можуть направляти свідків до них (з таких питань, прихисток, освіта, їжа, психосоціальна допомога та підтримка).

Реєстратори даних про жертв можуть від свідків та постраждалих від насильства груп населення, з якими вони працюють, отримувати запити про підтримку. Хоча реєстратори не зобов'язані забезпечувати такі потреби, вони потрібно, за можливості, виступати в ролі контактного центру, щоб допомогти людям отримати доступ до подальшої підтримки.

Реєстраторам даних про жертв слід намагатися визначити наявність інших постачальників послуг (від держави, міжнародних організацій та громадянського суспільства) у своєму регіоні чи місцевості. Їм потрібно прагнути налагодити шляхи перенаправлення до таких організацій. UNOCHA (Управління ООН з координації гуманітарних справ) може бути корисним джерелом контактної інформації, оскільки воно володіє подібною інформацією в кризових регіонах.

Глава 3 – Стандарти безпеки персоналу, який займається реєстрацією даних про жертв¹⁷

35. Реєстратори даних про жертв повинні чітко визначити свої відносини із співробітниками через письмовий або усний контракт і вимагати від них конфіденційності та ексклюзивності.

За будь-яких обставин реєстратори даних про жертв повинні чітко визначити стосунки, які пов'язують їх з усіма членами персоналу. Контракт завжди необхідний, щоб визначити права персоналу та вид захисту, на який вони можуть розраховувати. У контракті також має бути визначено, як персонал повинен поводитись із чутливою інформацією, яку вони отримуватимуть під час роботи. Контракт створює юридичний ланцюжок відповідальності як для роботодавця, так і для працівника.

Вибір між визначенням цих відносин у письмовому контракті або збереженням їх як обов'язкового усного договору вимагає оцінки ризиків. Реєстраторам даних про жертв належить враховувати можливість того, що письмовий контракт може наразити підрядника на ризик, розкриваючи стосунки, які існують між ними. Якщо реєстратор даних про жертв не має можливості зберігати такі документи в безпеці, письмовий контракт є недоцільним. Усний договір може бути настільки ж обов'язковим і водночас гарантувати фізичну безпеку персоналу. Однак, цього може бути недостатньо для забезпечення конфіденційності чутливих персональних даних.

Аналогічно, реєстраторам даних про жертв необхідно гарантувати безпеку своїх джерел, чітко визначаючи, як персонал може використовувати їхні дані. Важливо включити в контракт як положення про конфіденційність, так і положення про ексклюзивність. Це запобігає розголошенню даних колишніми працівниками через інші канали, окрім реєстратора даних про жертв. Це особливо важливо при роботі з журналістами.

¹⁷ З огляду на те, що деякі реєстратори даних про жертв використовують краудсорсинг для збору інформації, важливо розглянути питання визначення терміну "персонал". Для цілей цих стандартів, статус "персонал" не поширюється на будь-яку особу, яка добровільно надає інформацію до реєстратора даних про жертв, особливо в рамках краудсорсингової ініціативи. "Співробітник/персонал" позначає всіх, хто здійснює діяльність з реєстрації даних про жертв від імені та за дорученням організації, в тому числі оплачуваних працівників, волонтерів та консультантів.

36. Весь персонал, що займається реєстрацією даних про жертв, повинен мати доступ до заходів безпеки, що створені, аби гарантувати їхній захист, бути повністю обізнаними про них, а також дати на них згоду.

Мінімальна вимога для забезпечення безпеки персоналу – зробити всю інформацію про заходи безпеки легкодоступною для них. Ця інформація повинна бути легкодоступною, щоб співробітники були повністю обізнані щодо неї і мали можливість погодитися з нею. Вона посилюється завдяки впровадженню стандартів 37 і 38. Хоча деякі реєстратори даних про жертв мають необхідні ресурси для забезпечення безпеки (наприклад, страхування) для своїх працівників, таких ресурсів часто не вистачає. Це не повинно впливати на безпеку персоналу. Належне інформування персоналу – це спосіб гарантування цього мінімального рівня безпеки, що не вимагає значних ресурсів.

37. Реєстратори даних про жертв повинні розробити та надати протоколи безпеки для свого персоналу.

Всі реєстратори даних про жертв повинні створювати протоколи безпеки. Вони будуть адаптовані для кожного реєстратора з урахуванням наявних ресурсів. Протокол безпеки повинен визначати різні рівні безпеки, плануючи дії від найкращого до найгіршого можливого контексту безпеки для роботи. Реєстратору даних про жертв належить визначити, в який момент умови безпеки стають настільки несприятливими, що необхідно скасувати всі операції, щоб гарантувати безпеку всього персоналу і свідків. У протоколі також має бути визначено, хто несе відповідальність за встановлення зміни рівня безпеки, що змінює спосіб здійснення діяльності. Нарешті, протоколу слід містити положення про те, як кожен рівень безпеки може вплинути на діяльність. Наприклад, у ньому має бути зазначено, як кожен рівень може впливати на переміщення персоналу, або який саме вид даних вони повинні збирати. Це також стосується стандарту 31 щодо оцінювання потреби в конкретних даних.

Там, де це можливо, реєстраторам даних про жертв слід застосовувати принцип справедливості при розробці своїх протоколів. Міжнародний та місцевий персонал не можуть бути на однаковому рівні захищені від небезпек. Важливо надати рішення, незважаючи на більш обмежений вибір для забезпечення безпеки місцевого персоналу (який, наприклад, не може бути переведений за кордон). Це може включати визначення безпечного притулку, куди можна було б перевезти персонал та їхніх найближчих родичів. Таке переміщення може відбуватися на регіональному або національному рівні, якщо це вважається більш безпечним.

38. Реєстратори даних про жертв повинні забезпечити навчання свого персоналу з питань безпеки, за потреби.

Навчання персоналу – це мінімальна вимога, яку повинні виконати всі реєстратори даних про жертв. Така підготовка включає не лише фізичну безпеку, але й усі інші аспекти безпеки реєстратора даних про жертв, включаючи захист даних. Незалежно від рівня ресурсів, увесь персонал з реєстрації даних про жертв повинен пройти навчання стосовно цілей організації та її політики безпеки. Усвідомлення наслідків роботи з реєстрації даних про жертв є основою для забезпечення безпеки як співробітників, так і свідків.

В ідеалі, навчання повинно проводитися особисто. Однак, це не обов'язково для всіх реєстраторів, залежно від характеру їхньої діяльності. У будь-якому випадку, завжди можна забезпечити мінімальний рівень навчання за допомогою дистанційних засобів, наприклад, за допомогою телефону, Skype, або подібних засобів.

39. Реєстратори даних про жертв повинні гарантувати певний рівень доступу до психологічної підтримки для свого персоналу.

Організації, що реєструють дані про жертв, повинні надавати психологічну підтримку персоналу, готуючи їх до інформації та візуальних образів, з якими їм доведеться мати справу. Це робиться для того, щоб це не стало для них шоком. Їм також належить планувати регулярні внутрішні дебрифінги. В ідеалі, ці дебрифінги мають ґрунтуватися на плані, розробленому кваліфікованими психологами. Дебрифінги слід проводити між усіма членами персоналу, щоб вони могли поділитися своїми враженнями від роботи, яку вони виконують – як позитивними, так і негативними. Ці два заходи вимагають лише часу і не потребують додаткових ресурсів, але гарантують мінімальний рівень психологічного захисту персоналу. Вони можуть виявити психологічну загрозу для співробітника, яка, в свою чергу, може стати ризиком для процесу реєстрації даних про жертв.

Реєстраторам даних про жертв слід розглянути додаткові заходи із забезпечення психологічної безпеки своїх працівників. Такі заходи можуть включати налагодження партнерства з іншими НУО, які спеціалізуються на наданні психологічної підтримки. Таке партнерство завжди має бути формалізоване шляхом підписання меморандуму про взаєморозуміння між двома організаціями, що передбачає сувору конфіденційність і професійну кваліфікацію. Реєстратори даних про жертв можуть також наймати спеціалістів для забезпечення доступу до психологічної підтримки в межах організації.

Глава 4 – Стандарти захисту даних

40. Реєстратори даних про жертв повинні підходити до захисту даних комплексно, беручи до уваги як технологічні, так і людські фактори.

Структура захисту даних має передбачати не лише технологічний аспект захисту даних. Людський фактор відіграє важливу роль у захисті конфіденційних даних та інколи є найбільш уразливим аспектом структури безпеки. Швидкий технологічний розвиток надає реєстраторам даних про жертв все більше ресурсів. Однак ці інструменти ефективні лише тоді, коли реєстратори даних про жертв використовують їх разом з іншими заходами, що компенсують людський ризик. Найкраща технологія захисту даних буде неефективною, якщо люди, які її контролюють, зазнають нападів, виявляють нелояльність, наприклад, порушуючи умови конфіденційності, або недбало ставляться до свого обладнання чи базових заходів безпеки, таких як паролі.

З цієї причини для реєстраторів важливо визначити, оцінити та запровадити комплексні заходи безпеки для захисту своїх даних від усіх загроз.

41. Реєстраторам даних про жертв слід застосовувати підхід на основі аналізу ризику до розробки заходів захисту даних, які найбільш відповідають їхній власній діяльності.

Реєстрація даних про жертв має різні цілі та методології. Таким чином, жодна система захисту не може адекватно відповідати всім різним формам діяльності з реєстрації. Ось чому підхід, заснований на оцінці ризиків, дозволяє організаціям, що займаються реєстрацією даних, розробляти систему безпеки, яка найкраще відповідає їхній власній діяльності.

Орієнтований на ризик підхід вимагає оцінювання унікальних ризиків, пов'язаних з конкретним середовищем, в якому працює реєстратор даних про жертв. Кожна організація, що займається реєстрацією даних про жертв, найкраще може оцінити ризик, якому піддаються її дані, і знати політичне середовище, в якому працює. Саме тому вони можуть краще визначити ризики, яких необхідно уникати та знижувати, ніж будь-який зовнішній постачальник послуг. Дійсно, реєстраторам даних про жертв слід знати, що зовнішні охоронні фірми можуть бути надмірно не схильні до ризику. Вони можуть розробляти обтяжливу політику, яка може бути неможливою для організацій з обмеженими ресурсами або яка може виявитися недоцільною у деяких конкретних контекстах. Швидкий і постійний розвиток технологій та мінливі політичні умови, в яких працюють реєстратори даних про жертв, також вимагають гнучкого підходу, щоб запобігти застосуванню застарілих заходів захисту даних. Тому реєстраторам даних про жертв слід бути в курсі подій на місцях¹⁸.

Лише підхід, заснований на оцінці ризиків, дає найбільш відповідну, адаптовану та легку структуру, яку повинні мати всі реєстратори даних про жертв. З точки зору безпеки, реєстраторам даних про жертв слід використовувати унікальні для них структури, а не копіювати те, що зробили інші, оскільки кожен контекст і пов'язані з ним ризики будуть дещо відрізнятися. Однак вони можуть знайти корисне натхнення в практиці давно діючих реєстраторів даних про жертв, у яких вони можуть вчитися.

Планування

42. Реєстратори даних про жертв повинні продумати, як зберігати дані до того, як вони почнуть їх збирати.

Перед початком збору даних, реєстратори повинні створити безпечну та належну систему їх зберігання. Найважливіші елементи, які слід враховувати, стосуються способу зберігання даних, а також того, де краще зберігати дані – онлайн чи офлайн.

Наразі існує багато варіантів, доступних для реєстраторів даних про жертв, і всі вони мають бути оцінені з точки зору переваг і ризиків, які з ними пов'язані. Оперативний контекст, в якому працює реєстратор, впливатиме на вибір, але це не єдиний фактор, який слід враховувати. Наприклад, реєстратори, що працюють у середовищі з ненадійним інтернет-з'єднанням, не знайдуть онлайн-сховище як належне. Дійсно, онлайн-сховище не завжди є найкращим варіантом, незалежно від доступності мережі. Іншими важливими питаннями при виборі місця та методу зберігання є правові та безпекові аспекти, що впливають на метод зберігання, які є наслідки для навчання персоналу, а також вплив на роботу з реєстрації даних про жертв загалом. Наприклад, онлайн-зберігання піднімає питання доступу третіх осіб до конфіденційних даних через провайдера, який не має відношення до процесу реєстрації даних про жертв. З іншого боку, складна технологія зберігання вимагає більшої підготовки персоналу, щоб вони могли користуватися нею та регулярно і належним чином створювати резервні копії даних.

¹⁸ Форум відповідальних даних (The Responsible Data Forum) є прикладом такого джерела інформації.

43. Реєстраторам даних про жертв слід передбачати різні рівні доступу до своїх даних на основі принципу “тільки для службового користування”.

Організації, які намагаються впровадити цілісний підхід до захисту даних (див. стандарт 40), інколи недооцінюють людський фактор. Людські дії можуть легко звести нанівець багато рівнів технологічного захисту. Паролі можуть передаватися, і будь-хто, хто має доступ до бази даних, може надавати його третім особам. Хоча ті, хто має доступ, можуть виявитися нелояльними до організації, добровільно передаючи інформацію суб'єктам, що становлять загрозу, вони також можуть бути примушені до надання такої інформації силою або законом. З цієї причини питання доступу є життєво важливим. Загалом, рекомендується, щоб лише обмежена кількість людей мала повний доступ до даних. Створення рівнів доступу посилює захист даних, оскільки зменшує кількість уразливих точок входу в організацію. Доступ повинен надаватися за принципом “необхідно знати”. Цей принцип вимагає, щоб доступ до певних рівнів інформації надавався лише особі, яка має конкретну потребу знати її для виконання своїх обов'язків.

Важливо створити належний рівень захисту за допомогою інших технологій, що запобігають хакерству та кіберінфільтрації. Лише комбіноване використання політик щодо доступу та технологій забезпечить задовільний рівень захисту даних.

44. Реєстратори даних про жертв повинні передбачити можливість відновлення доступу до своїх даних.

Попередній стандарт вимагає, щоб повний доступ був наданий невеликій кількості осіб (в ідеалі – одній або двом, але не більше). Це означає, що реєстратори даних про жертв повинні розробити протокол дій у разі зникнення, загибелі або відсутності людей з повним доступом до даних. В іншому випадку всі дані можуть бути втрачені, оскільки ніхто не зможе відновити акредитацію, необхідну для доступу до них (наприклад, посвідчення особи або паролі).

Особа, яка має найвищий рівень доступу до даних і зникнення якої поставило б під загрозу весь проєкт реєстрації даних про жертв, несе відповідальність за розробку такого протоколу. Цей протокол має передбачати передачу відповідальності, необхідні паролі та інші акредитації.

Це положення особливо актуальне для реєстраторів, які працюють у чутливих контекстах, але також застосовується до реєстраторів, які здійснюють свою діяльність дистанційно.

45. Реєстраторам даних про жертв належить планувати архівування своїх даних, коли проєкт припиняється або доходить до природного завершення.

Проєкти можуть припинятися з різних причин. Це може бути пов'язано з погіршенням операційного середовища або неможливістю отримати кошти, необхідні для продовження діяльності. Проєкти з реєстрації даних про жертв також можуть завершитися природним чином. Тому реєстраторам слід планувати, що робити з даними після завершення проєкту. Загалом, дані можуть бути або знищені, або ж заархівовані.

Більшість ініціатив з реєстрації даних про жертв виходять за рамки простого надання картини шкоди на певний момент часу. Вони надають дані, які можуть бути корисними в довгостроковій перспективі для примирення, вшановування пам'яті та інших зусиль. Тому знищення цілих баз даних рідко є доцільним для реєстрації даних про жертв. Однак деякі частини бази даних можуть потребувати знищення, якщо дані не є важливими або становлять загрозу безпеці. Це означає, наприклад, що певні паперові документи мають бути знищені, як тільки вони будуть оцифровані та будуть створені резервні копії. Цифрові дані, особливо краудсорсингові, також можуть потребувати знищення, якщо вони можуть загрожувати джерелам або не є важливими для роботи з реєстрації даних про жертв.

Реєстраторам даних про жертв варто шукати рішення для архівування, щоб належним чином зберегти свої дані. В ідеалі, рішення щодо архівування мають бути оцінені та прийняті до початку проєкту з реєстрації даних про жертв. Реєстратори даних про жертв повинні забезпечити, щоб архівовані дані зберігали хоча б той самий рівень захисту, який вони надавали, оскільки архівування часто передбачає передачу даних іншій організації. Реєстратори повинні пам'ятати, що вони не зобов'язані ділитися всіма своїми даними. Наприклад, вони можуть вирішити, що безпечніше не передавати інформацію про джерела.

46. Реєстратори даних про жертв повинні чітко визначити свої вимоги до захисту даних, коли вони діляться даними з іншими зацікавленими сторонами.

Обмін даними розглядається в розділі 5 цього документа. Однак, реєстратори повинні враховувати конкретний аспект захисту даних, приймаючи рішення про обмін даними. Досвід показує, що деякі кінцеві користувачі або донори не застосовують достатньо високий рівень захисту даних, які їм надали. Це ставить під загрозу джерела та співробітників. Тому дуже важливо, щоб реєстратори даних про жертв зважували доцільність обміну даними з іншими організаціями, навіть якщо вони є донорами або іншими довіреними суб'єктами.

З цією метою реєстраторам належить чітко викласти в письмовій формі свої очікування щодо безпеки від партнерських організацій. Їм необхідно визначати рівень безпеки, який має супроводжувати дані, та рівень конфіденційності, якому вони повинні підлягати. Якщо партнерська організація не може цього гарантувати, реєстратор даних про жертв повинен переглянути питання про передачу даних.

47. Реєстратори даних про жертв повинні враховувати як закони про захист даних та інші закони впливають на їхню діяльність і планувати відповідно до цього.

Всі реєстратори даних про жертв працюють на території, яка підпадає під дію певних законів. Їм необхідно визначити всі юрисдикції, під які потенційно може підпадати їхня діяльність. Це може включати в себе юрисдикцію, де:

- організація зареєстрована;
- відбувається насильство; та/або
- зберігається база даних.

Важливо також визначити всі способи, якими законодавство, особливо в частині захисту і конфіденційності даних, може вплинути на діяльність реєстраторів даних про жертв. Це може вплинути на самі дані (які можуть бути вилучені), на організацію (яка може бути закрита) або на співробітників (які можуть бути ув'язнені).

Більшість законів розвиваються, особливо ті, що стосуються конфіденційності даних. Щоб забезпечити належну безпеку, реєстратори даних про жертв повинні стежити за тим, як зміни в законодавстві впливають на їхню діяльність, на їхні дані та на тих, хто надає ці дані.

48. Неможливо виявити всі потенційні загрози. Реєстратори даних про жертв тому повинні планувати свої дії на випадок порушення захисту їхніх даних та їх компрометування.

Незважаючи на все планування, яке можна здійснити перед початком роботи з реєстрації даних про жертв, швидкий розвиток технологічних загроз і мінливі політичні умови, в яких працюють реєстратори, унеможливають запобігання успішним атакам у всіх випадках.

Тому реєстратори даних про жертв повинні запровадити спеціальні заходи та протоколи, які слід застосовувати, коли їхній захист даних порушено, а дані потенційно зкомпрометовані. Планування на випадок надзвичайних ситуацій є життєво важливим. Воно є також ключовим у побудові довіри з партнерами.

В таких планах на випадок надзвичайних ситуацій належить передбачати спосіб повідомлення тих, хто може безпосередньо постраждати від порушення системи захисту, щоб попередити їх про можливі наслідки для їхньої безпеки. За можливості це означає інформування всіх джерел, на які вплинуло порушення. Якщо це неможливо, реєстраторам належить проінформувати всі наявні безпосередньо зацікавлені сторони, включаючи персонал і партнерські організації, з якими відбувається обмін даними. Плани дій у надзвичайних ситуаціях повинні також включати положення про швидке скидання всіх технологічних засобів захисту, таких як паролі та інші засоби шифрування, щоб обмежити шкоду, заподіяну зловмисником. У разі заподіяння шкоди окремою особою, в планах дій на випадок надзвичайних ситуацій слід передбачати їхню ідентифікацію, звільнення (якщо це доречно) та подальші дії (потенційно законні), якщо це виправдано.

Впровадження

49. Реєстратори даних про жертв повинні ретельно оцінити, чи відповідають інструменти, які вони використовують, їхнім цілям щодо захисту даних.

Після ретельного планування та оцінювання, реєстратори даних про жертв можуть розпочати свою діяльність та впроваджувати свою систему захисту. Етап планування вже має включати певне оцінювання інструментів, які можуть бути використані. Особливо це стосується варіантів зберігання та архівування. Інші інструменти, які використовуються щодня (наприклад, для спілкування та програмного забезпечення), потрібно ретельно обирати та постійно оновлювати. Оновлення апаратного та програмного забезпечення, хоча це може здаватися не дуже важливим, є першим елементом впровадження комплексної системи захисту даних.

Розділ 5

Публікація та обмін інформацією

Вступ

У цьому розділі викладено стандарти, які реєстраторам належить застосовувати при розробці політики щодо публікації, поширення та обміну зібраними ними даними. Ці стандарти допомагають реєстраторам даних про жертв продемонструвати, що їм можна довіряти, та достовірність інформації, яку вони публікують. Вони також допомагають, щоб їхні дані використовувалися на користь постраждалих від насильства груп населення якомога більшою кількістю способів.

Хоча існує багато цілей для публікації даних, отриманих в результаті реєстрації даних про жертв, реєстраторам завжди слід враховувати інтереси груп населення постраждалих від насильства. Однією з головних цілей публікації має стати публічний облік усіх тих, хто загинув внаслідок збройного насильства. Надання інформації постраждалим групам населення є основною цінністю реєстрації даних про жертв.

Публікація реєстрації даних про жертв неурядовими організаціями та іншими суб'єктами також є засобом заохочення держав та допомоги їм у здійсненні реєстрації даних про жертв самостійно, оскільки це вказує на доцільність та переваги такої дії. Хартія про визнання кожної жертви збройного насильства стверджує, що держави несуть відповідальність за збір цих даних і, таким чином, роблять свій внесок у публічну реєстрацію. Ефективна, прозора та стандартизована практика в нинішній реєстрації даних про жертв допомагає підтримати глобальні зусилля щодо запровадження реєстрації даних про жертв у державній практиці. Публікуючи свої дані відповідно до стандартів, які вимагаються від держав, реєстратори даних про жертв посилюють адвокаційні зусилля, спрямовані на те, щоб держави робили те саме.

Одна з цілей розробки стандартів публікації полягає в тому, щоб зробити дані про жертв більш узгодженими на глобальному рівні. Дотримуючись стандартів публікації, які відповідають різноманітним потребам кінцевих користувачів, реєстратори даних про жертв можуть ефективно ділитися даними з широким колом суб'єктів з різними цілями та завданнями. Це включає надання ефективної та дієвої гуманітарної допомоги найбільш постраждалих груп населення та підтримку глобальних адвокаційних зусиль щодо колективних втручань. Сюди також входить аналіз динаміки насильства та виявлення моделей конфлікту.

У першій главі цього розділу викладено принципи, якими повинні керуватися реєстратори даних про жертв при розробці своєї політики щодо публікацій.

Друга глава окреслює стандарти для реєстраторів даних про жертв щодо публікації та розповсюдження своїх даних серед постраждалих груп населення. Вони висвітлюють найважливіші аспекти публікації, які реєстратори даних про жертв повинні враховувати при розробці своєї політики.

У третій главі викладено стандарти, якими слід керуватися для ефективного обміну даними з іншими фахівцями у сфері прав людини та гуманітарної допомоги. Вони допомагають реєстраторам даних про жертв стандартизувати спосіб представлення даних, щоб полегшити обмін ними між суб'єктами, які працюють з постраждалими групами населення.

Глава 1 – Принципи, на яких ґрунтується публікація даних про жертв

Наступні принципи були визначені як найважливіші для цієї сфери практики і детально представлені тут:

Реєстраторам даних про жертв слід бути прозорими щодо даних, які вони публікують.

Реєстраторам даних про жертв належить пояснити методологію, надати обґрунтування рівня агрегації, обраного для представлення даних, і категорій, що використовуються.

Реєстратор даних про жертв може вирішити не публікувати деякі з зібраних ним даних з кількох причин. Це може бути для того, щоб не наражати на небезпеку джерело, співробітника або іншу зацікавлену сторону. Це також може включати ефективність, оскільки вищі рівні агрегації є кращими для деяких аналітичних цілей.

Реєстраторам даних про жертв також слід пояснювати обмеження своїх даних разом з будь-якою інформацією, яку вони публікують (а також у своїй загальній методології). Це включає в себе вказівку на те, що саме вони не змогли підтвердити або зібрати, як вони оцінювали надійність своїх джерел і достовірність зафіксованої інформації (див. розділ 2). Це також включає будь-який фактор, який міг вплинути на якість даних. Це зменшує ризик неправильного тлумачення та неналежного використання даних реєстратора даних про жертв.

Реєстраторам даних про жертв також слід надавати механізми для виправлення своїх даних, у тому числі після публікації. Як основна цільова аудиторія, постраждалі групи населення можуть покращити опубліковані дані, якщо є можливість вказати на помилки або пропуски та запропонувати виправлення. Усім реєстраторам даних про жертв буде важко врахувати кожен окрему жертву під час збору даних. Якщо постраждалі групи населення можуть зрозуміти дані та отримати до них доступ, вони можуть звернутися до реєстратора з новою інформацією, тим самим сприяючи покращенню якості та обсягу даних.

Реєстратори даних про жертв несуть відповідальність за те, щоб в кінцевому підсумку зробити свої дані, доступними для груп населення, що постраждали від насильства, за яким вони спостерігають.

Навіть якщо початкова цільова аудиторія була іншою, реєстраторам даних про жертв завжди слід намагатися зробити свою інформацію доступною для постраждалих груп населення. Цей процес надання інформації постраждалим групам населення іноді називають "реституцією". Такий обмін може відбутися на більш пізньому етапі, якщо реєстратор здійснює свою діяльність віддалено. Реєстраторам даних про жертв також належить ділитися своїми даними змістовним чином з іншими гуманітарними організаціями. Це може допомогти інформувати та посилити гуманітарне реагування у постраждалому регіоні.

Реєстраторам даних про жертв важливо враховувати і бути готовими до того, що у них може не вистачити ресурсів для проведення і публікації аналізу своїх даних. Вони все ще несуть відповідальність за публікацію та обмін даними в таких ситуаціях. Практичні проблеми не мають перешкоджати публічному поширенню корисної інформації. Тому реєстраторам належить спланувати, як поділитися своїми даними з іншою організацією, яка могла б доповнити та опублікувати їх, за потреби. Плануючи для таких випадків, реєстратори можуть забезпечити, що їхні дані якнайкраще слугуватимуть постраждалим групам населення.

Ці міркування також стосуються організацій (наприклад, установ ООН), які збирають інформацію про жертв, але не з метою публічного визнання. Якщо вони володіють інформацією, яка є життєво важливою для публічного визнання кожної жертви, вони повинні поділитися нею з іншими відповідними суб'єктами, щоб її можна було опублікувати у відповідний час. Завжди слід укладати неухильні угоди про обмін такими даними, щоб реєстратори даних про жертв могли контролювати свої дані та їхній вплив (див. також стандарт 57).

Глава 2 – Стандарти публікації та поширення даних

50. Приймаючи рішення про публікацію, реєстраторам даних про жертв слід враховувати різні способи, в які їхні дані можуть бути корисними.

Дані про жертв можуть допомогти в інформуванні або підтримці багатьох інституційних заходів, як гуманітарних, так і пов'язаних з політикою. Перш за все, дані про жертв можуть мати суспільну цінність. Реєстраторам даних про жертв належить ретельно продумати, як їхні дані можуть слугувати суспільним інтересам.

Це врахування впливатиме на рішення реєстратора даних про жертв щодо того, як часто публікувати дані та в якій формі (наприклад, як пошукову базу даних, звітів або карт). Це також впливає на рівень агрегації самих даних. Ці стандарти не дають конкретної відповіді на ці питання. Реєстратор даних про жертв завжди повинен оцінювати вплив своїх даних та їхнє можливе використання.

51. Реєстраторам даних про жертв слід визначати причини, з яких вони приймають рішення про те, які дані не публікувати.

Розробляючи свою політику публікації, реєстраторам даних про жертв слід враховувати не лише те, що публікувати, але й причини, з яких вони можуть не публікувати зібрані ними дані.

Принцип "не нашкодь" вимагає, щоб реєстратори даних про жертв проводили аналіз ризиків і загроз щодо даних, які вони публікують. Це робиться для того, щоб уникнути шкідливих наслідків для постраждалих груп населення – особливо уразливих груп, таких як жінки і діти – а також для самого персоналу, який займається реєстрацією даних про жертв.

Наприклад, конфіденційні дані щодо релігії або етнічної приналежності можуть бути зібрані, але не опубліковані під час конфлікту у випадках, коли реєстратор даних про жертв вважає, що ця інформація може посилити напруженість і поставити багатьох під загрозу. Однак такі дані можуть бути корисними й навіть необхідними в ініціативах з установлення істини та примирення після конфлікту. У будь-якому разі всі записані дані, пов'язані з ними ризики та способи, у який реєстратор даних про жертв планує їх використовувати (або не використовувати), слід чітко доводити до відома джерела під час збору. Необхідно отримати належну інформовану згоду, якщо такі дані планується публікувати (див. стандарти 30, 31, 33).

52. Реєстратори повинні вказувати, якщо/коли інформація, яку вони публікують, ще не досягла рівня підтвердження, що дозволяє повністю підтвердити подію.

Деякі реєстратори даних про жертв вирішують публікувати всі події, які вони фіксують, за умови, що це безпечно, навіть якщо не можуть підтвердити всю інформацію. Через суперечливі свідчення або відсутню інформацію може бути складно одразу встановити факти. Реєстратор може вирішити опублікувати що відомо про подію на той момент. За таких обставин, реєстратори повинні позначати події або осіб, чиї відповідні дані не підтверджені на звичайному рівні. Це дозволяє користувачам вирішувати, як ставитися до таких випадків. Це стосується, наприклад, реєстраторів даних про жертв, які вказують мінімальний та максимальний діапазон оціночних втрат у випадку, коли вони не можуть вирішити суперечливу інформацію. Важливі елементи методології, які впливають на те, як можна використовувати дані, завжди мають бути відображені в способі їх публікації. Це включає вебсайти, звіти та трансляції.

53. Реєстраторам даних про жертв слід використовувати рівень агрегації, що відповідає їх конкретним цілям при публікації даних, але завжди враховувати кінцеву мету – визнання кожної жертви.

Кінцевою метою реєстрації даних про жертв має бути індивідуальне та публічне визнання кожної жертви. Однак ці стандарти не визначають рівень деталізації для публікації даних. Реєстратори даних про жертв працюють з різних причин і з різними цілями. Жоден рівень агрегації не може ефективно слугувати всім їм. Реєстратори не завжди бажають публікувати повністю дезагреговані дані (тобто дані, надані на рівні інциденту або окремої особи) із стратегічних причин. Наприклад, якщо основною метою даних реєстратора є підтримка адвокації, вони можуть вирішити, що дані будуть більш впливовими та дадуть більше результатів, якщо їх публікувати у вигляді тенденцій, а не інцидентів, щоб привернути увагу до закономірностей шкоди. Однак для зусиль з увічнення пам'яті необхідно забезпечити найвищий рівень дезагрегації даних при публікації. Це забезпечить елемент визнання та поваги, якого прагнуть досягти такі ініціативи.

Реєстраторам слід вирішити, який рівень агрегації найкраще відповідає меті та завданню конкретного типу публікації, при цьому дотримуючись стандартів безпеки, визначених у розділі 4.

Якщо реєстратори збирають дезагреговані дані, їм слід убезпечити їх, навіть якщо вирішать не публікувати. Це дозволить у майбутньому підтвердити дані, якщо з'явиться нова інформація, і поділитися ними з відповідними партнерами. Це також дозволяє майбутню публікацію, якщо цілі або стратегія організації зміняться.

54. Реєстраторам даних про жертв слід оцінити та визначити найбільш ефективні способи передачі своїх даних.

Реєстратори несуть відповідальність за публікацію своїх даних і їх доступність для постраждалих груп населення, їм належить визначити найкращий спосіб зробити це в контексті, в якому вони працюють.

До цього мають бути залучені ті, кого безпосередньо стосується публікація. Може бути корисно консультуватися з асоціаціями жертв або громадськими організаціями, які працюють з постраждалими групами населення. Якщо можливо, корисно взаємодіяти безпосередньо з населенням, щоб визначити його очікування.

Важливо враховувати доступність технічних засобів, що використовуються для публікації даних. Поширення даних через вебсайт зазвичай є корисним для досягнення національної та міжнародної аудиторії. Однак у багатьох випадках це не єдине рішення, необхідне для ефективного охоплення постраждалих груп населення. Підключення до Інтернету може бути проблемою в деяких регіонах з поганою інфраструктурою або там, де багато осіб не мають доступу до пристроїв, підключених до Інтернету. З іншого боку, в деяких зонах конфлікту підключення до Інтернету може бути високим завдяки поширеному використанню смартфонів, і веб-платформи можуть бути найбільш надійним способом охопити велику частку населення. Там, де зв'язок поганий, реєстраторам даних про жертв слід розглянути альтернативи, такі як публікація в друкованому вигляді та розповсюдження паперових копій своєї інформації. Інші варіанти включають використання радіо або налаштування телефонного каналу зв'язку (який працює з будь-яким типом мобільного телефону, не лише зі смартфонами). Це може бути особливо корисним для цільових аудиторій з високим рівнем неписьменності.

55. Реєстраторам даних про жертв завжди слід намагатися публікувати свої дані рідною мовою регіону, в якому здійснюється їхня діяльність.

Вибір мови має бути результатом оцінювання того, яка мова (або мови) є найменш проблемною та найбільш доступною для публікації. Це залежить від цільової аудиторії реєстратора даних про жертв і необхідності враховувати спілкування із постраждалими групами населення.

В більшості випадків це буде рідна мова (мови) регіону/країни, де сталися втрати. Публікація переважно англійською або французькою мовами може ненавмисно створити враження нав'язування зовнішньої програми цільовій групі. З іншого боку, політичні наслідки вибору мови (та їхній вплив на інклюзивність) можуть зробити нейтральну "міжнародну" мову більш прийнятною.

Всі реєстратори даних про жертв повинні враховувати публікацію англійською мовою, оскільки це може допомогти різним цілям. Наприклад, якщо реєстратор хоче привернути міжнародну увагу або проводити міжнародну адвокацію, публікація даних англійською мовою буде необхідною. Однак англійська мова не рекомендується як основна мова публікації, за винятком випадків, коли вона є офіційною мовою постраждалого населення.

Багато реєстраторів даних про жертв обирають не публікувати вичерпні дані водночас і місцевою мовою і англійською через те, що це може вимагати додаткових ресурсів. Проте їм слід розглянути можливість перекладу своєї методології на англійську мову (зокрема категорій і визначень). Це полегшує обмін інформацією та допомагає у відповіді на запитання від міжнародної спільноти.

56. Реєстраторам даних про жертв слід проводити заходи з розповсюдження інформації, щоб забезпечити, що цільова аудиторія обізнана з їхніми даними та використовує їх.

Для ефективного охоплення цільової аудиторії, включно з постраждалими групами населення, реєстраторам даних про жертв часто доводиться проводити інформаційну діяльність після публікації своїх даних. Це може включати співпрацю зі ЗМІ та іншими організаціями, такими як асоціації жертв, щоб охопити постраждалі групи населення. Це дозволяє реєстраторам переконатися, що цільова аудиторія ознайомена з їхніми даними та використовує їх. Це також дозволяє їм розробляти відповідні контексту механізми для цих цільових аудиторій, щоб надавати зворотний зв'язок щодо самих даних і способів зробити їх більш корисними.

Інформаційна діяльність може бути дорогою, а обмежені ресурси можуть перешкодити реєстраторам проводити її ефективно. Однак рекомендується розглянути можливість розробки стратегій розповсюдження інформації, навіть якщо неможливо впровадити їх одразу. Це допомагає реєстраторам даних про жертв уточнити, на що вони сподіваються або можуть очікувати досягти своєю діяльністю. Можливість реалізувати ці стратегії може виникнути пізніше, і її слід використати, якщо це можливо (наприклад, якщо бюджет організації збільшується).

Глава 3 – Стандарти обміну даними з іншими фахівцями

57. Реєстраторам даних про жертв слід визначати рівень деталізації даних, якими вони будуть ділитися з іншими суб'єктами в кожному конкретному випадку.

Контекст і завдання реєстратора даних про жертв повинні визначати рівні агрегації, на яких він ділитиметься своїми даними з іншими суб'єктами. Не існує ідеального рівня агрегації, який би задовольняв усі організації, що займаються реєстрацією даних про жертв та їхніх партнерів.

Реєстраторам даних про жертв належить ділитися даними лише тоді, коли це відповідає їхнім цілям і якщо вони отримали на це інформовану згоду. Їм також потрібно оцінити і зменшити ризик для зацікавлених сторін, пов'язаний з інформацією, якою діляться.

Якщо метою обміну є підтвердження та покращення даних, то реєстраторам даних про жертв необхідно обмінюватися даними на тому ж рівні агрегації, який використовує партнер. Це може означати високий рівень дезагрегації. Однак, обмін деталізованими даними може бути небажаним або недоцільним у всіх випадках і для всіх реєстраторів даних про жертв. Реєстратор даних про жертв повинен чітко і строго визначити спосіб обміну даними, щоб уникнути зловживань з боку інших осіб.

Рішення про рівень агрегації даних, категорії та деталі, якими будуть обмінюватися реєстратор даних про жертв та інші фахові суб'єкти, завжди мають бути зафіксовані в офіційній угоді про обмін даними. Це зобов'язує обидві сторони використовувати дані, на які вони погодилися.

58. Реєстраторам даних про жертв слід прагнути ділитися своїми даними відповідно до стандарту 57 якнайширше, щоб уникнути дублювання роботи.

Організації часто витрачають багато енергії, збираючи дані, які вже були зібрані іншими. Це не лише марно витрачає ресурси, але й сприяє втомі респондентів від опитування. Втома від опитування може призвести до викривлення даних і зростання невдоволення серед населення, яке може почати вважати різні організації як неефективні та ненадійні. Це також може підвищити ризик повторного травмування свідків через переповідання їхніх історій.

Реєстраторам даних про жертв належить якомога більше ділитися своїми даними з гуманітарними та іншими професійними партнерами. Це пов'язано з мапуванням, яке повинні робити реєстратори даних про жертв, щоб мати можливість перенаправляти людей до організацій, які можуть задовольнити їхні потреби (див. стандарт 34). Реєстраторам даних про жертв потрібно розвивати партнерські відносини з іншими організаціями для взаємного обміну інформацією. Це допомагає уникнути заподіяння шкоди постраждалим групам населення через дублювання зусиль.

Вибрана термінологія

Збройне насильство¹⁹:

Для цілей цих стандартів збройне насильство визначається відповідно до Женевської декларації як: “навмисне застосування сили, вже здійснене чи у вигляді ймовірної загрози, із застосуванням зброї або вибухових речовин проти особи, групи, громади або держави, що підриває безпеку, орієнтовану на особу, та/або сталий розвиток” (Секретаріат Женевської декларації, 2008, Глобальний тягар збройного насильства, с. 2).

Реєстрація даних про жертв:

Процес систематичних і безперервних спроб задокументувати і записати інформацію на рівні інцидентів або окремих осіб про прямі насильницькі смерті від збройного насильства.

Фахівець із реєстрації даних про жертв/реєстратор даних про жертв:

Організація, окрема особа або група осіб, які здійснюють реєстрацію даних про жертв як частину своєї роботи.

Ланцюжок зберігання:

Хронологія зберігання або місцезнаходження документа.

Краудфандинг:

Практика отримання фінансування шляхом збору багатьох невеликих сум грошей від великої кількості людей, як правило, через Інтернет.

Краудсорсинг:

Дозволяє людям повідомляти про інцидент, свідком або жертвою якого вони стали. Це стає можливим завдяки обміну текстовими, фото- чи відео повідомленнями електронною поштою або будь-якою іншою обраною мобільною мережею чи інтернет-платформою.

Персонал:

Для цілей цих стандартів статус “персонал” не поширюється на осіб, які добровільно надають інформацію реєстратору даних про жертв – особливо в рамках краудсорсингової ініціативи. “Співробітник/персонал” означає всіх осіб, які здійснюють діяльність з реєстрації даних про жертв від імені організації та належним чином призначені нею, включаючи оплачуваних працівників, волонтерів, консультантів тощо.

Програмне забезпечення для контролю версій:

Програмне забезпечення, яке дозволяє постійно відстежувати зміни та хто ініціював такі зміни в базі даних.

¹⁹ Саме це визначення базується на визначенні Генерального секретаря ООН стосовно збройного насильства, але виключає заподіяння собі шкоди: “Навмисне застосування фізичної сили, вже здійснене чи у вигляді ймовірної загрози, із застосуванням зброї проти себе, іншої особи, групи, громади або держави, що призводить до втрати, травми, смерті та/або психо-соціальної шкоди особі або особам, що може підірвати безпеку громади, країни або регіону, та досягнення розвитку та майбутнього (UNSG, 2009, Promoting Development through the Reduction and Prevention of Armed Violence, A/64/228.) (ГС ООН, 2009 р., Сприяння розвитку через зменшення та попередження збройного насильства, A/64/228).

Every Casualty Worldwide
80-90 Paul Street
London
EC2A 4NE

enquiries@everycasualty.org
www.everycasualty.org
 @everycasualty

Company No. 9082055
Зареєстрована благодійна
організація No. 1166974

everycasualty
WORLDWIDE

promptly **recorded**, correctly **identified**, publicly **acknowledged**.